

Broj: 03-02-1071-1/2021
Sarajevo, 04.08.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predstavnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 59. sjednici, održanoj 30.07.2025. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Prilog:

- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku (CD).
- Mišljenja nadležnih institucija,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 2 i
- Obrazac IFP-NE.

Co: Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
gosp. Vedran Lakić, ministar

Co: predsjednik

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

ZAKON O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, juli 2025. godine

ZAKON O RUDARSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom uređuje se: pravni status rudnog blaga, odnosno mineralnih sirovina, način i uslovi upravljanja mineralnim sirovinama, izvođenje rudarskih radova, mjere zaštite na radu i sigurnost zdravlja radnika na radu, obustava izvođenja i trajni prekid rudarskih radova, tehnička dokumentacija i projektovanje, rudarska mjerenja i rudarski planovi, inspekcijski nadzor, zaštita i uređenje prostora, kaznene odredbe i druga pitanja vezana uz upravljanje mineralnim sirovinama i izvođenje rudarskih radova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).
- (2) Rudno bogatstvo je dobro od općeg interesa i pod posebnom je zaštitom.

Član 2. (Značenje izraza)

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) mineralne sirovine su neobnovljivo i obnovljivo rudno bogatstvo koje je moguće neposredno ili posredno privredno koristiti;
- b) upravljanje mineralnim sirovinama obuhvata sve postupke i radnje potrebne za racionalnu eksploataciju i korištenje mineralnih sirovina;
- c) rudnik je ograničeni zemljišni prostor na površini i/ili ispod površine zemlje gdje se vrši eksploatacija mineralnih sirovina uključujući opremu, mašine, zgrade, građevinsku infrastrukturu, deponije, odlagališta, skladišta i druge objekte potrebne za izvođenje rudarskih radova;
- d) rudnik u pravnom smislu je privredno društvo čija je osnovna djelatnost eksploatacija i prerada mineralnih sirovina;
- e) rudarski objekt je objekt u eksploatacionom polju na površini i/ili ispod zemlje namjenjen eksploataciji mineralnih sirovina i izvođenju drugih rudarskih radova koji nisu direktno vezani uz eksploataciju mineralnih sirovina;
- f) rudarska infrastruktura su objekti, uređaji i instalacije koje omogućuju rad rudnika i isporuku mineralnih sirovina na tržište, kao što su komunalni priključci, pristupni putevi, industrijski/rudnički kolosijeci, cjevovodi i drugi transportni objekti i slično;
- g) prostor za otkopavanje je prostor na površini i/ili ispod zemlje, a sastoji se od zemljišta za pristup i zemljišta određenog za eksploataciju mineralnih sirovina, označen graničnim linijama između određenih geografskih koordinata povezanih na geodetsku mrežu;
- h) plan - karta rudničkog prostora je katastarska karta u propisanom mjerilu sa označenim granicama i brojevima parcela, koja na početku eksploatacije ne smije biti starija od šest mjeseci i mora se najmanje jednom godišnje dopunjavati;
- i) eksploatacija je vađenje mineralne sirovine iz ležišta i njena prerada odnosno oplemenjivanje;

- j) eksploatacija mineralnih sirovina obuhvata sve potrebne radnje da se dođe do mineralne sirovine u ležištu - uključujući otvaranje, pripremu za otkopavanje, otkopavanje i transport i dopremu na preradu i/ili skladištenje;
- k) pod bušotinskom eksploatacijom mineralnih sirovina smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, bušenju eksploatacionih bušotina, iznošenju mineralne sirovine kroz bušotinu bilo originalnom energijom koja je pohranjena u ležištu ili unošenjem energije, odnosno ubrizganog medija sa površine terena u ležište, te deponovanje, prerada i transport mineralne sirovine;
- l) oplemenjivanje mineralnih sirovina je prerada mineralnih sirovina fizikalnim, fizikalno-hemijskim ili hemijskim postupcima radi odvajanja korisnih od nekorisnih sastojaka (minerala) s ciljem dobivanja prodajnih produkata i sastoji se od: sitnjenje (drobljenje i mljevenje), klasiranje (sijanje i klasiranje u fluidima), koncentracija (obogaćivanje, sortiranje i separisanje), odvodnjavanje (sedimentacija, filtracija i sušenje);
- m) skladištenje uključuje sve potrebne radnje za uskladištenje mineralnih sirovina u čvrstom, rasutom, tekućem i gasovitom stanju;
- n) rekultivacija otkopanih napuštenih i eksploatacionih prostora, uključuje sve radnje koje je potrebno izvršiti na rudničkom prostoru u cilju završne sanacije i revitalizacije površina degradiranih rudarskim radovima u skladu sa rudarskim projektom;
- o) sanacija je skup mjera i aktivnosti kojima se uspostavlja stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete odnosno onečišćenja okoliša uključujući uređenje prostora, revitalizaciju i rekultivaciju;
- p) eksploataciono polje je dio zemljine površine ograničeno pravim linijama, prirodnim ili vještačkim granicama koje se prostiru do određene dubine zemlje između vertikalnih ravni položenih kroz te granice, sa označenim tačkama i definisanim koordinatama;
- r) geološka sredina za skladištenje ugljovodonika je poseban oblik skladišta koji se izrađuje u kompaktnom i neraspucalom stijenskom masivu;
- s) sigurnosni stub je zaštitno područje gdje nije dozvoljeno otkopavanje mineralnih sirovina, a namijenjen je za zaštitu podzemnih i površinskih objekata i dobara od općeg interesa;
- t) metoda otkopavanja je niz tehničkih postupaka, mjera, procesa i redoslijeda radnji kod otkopavanja mineralnih sirovina sa rudarskim radovima u okviru konstrukcijski određenih elemenata otkopnog polja ili otkopnog radilišta;
- u) jama je rudarski objekat ispod površine zemlje sa podzemnim načinom eksploatacije mineralnih sirovina;
- v) podzemnom eksploatacijom smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na otvaranju, razradi, pripremi, otkopavanju, bušenju i miniranju, izradi podzemnih prostorija, transportu, izvozu, provjetravanju u podzemnim prostorijama i na otkopu, odvodnjavanju, uz pridržavanje mjera sigurnosti i zdravlja na radu i mjera zaštite okoliša;
- z) rudarsko postrojenje je skup uređaja i instalacija povezanih u funkcionalnu cjelinu kod kojih zajednička funkcija služi istom zajedničkom cilju;
- aa) otkopno polje ili revir je ograničeno područje za otkopavanje sa zasebnim ulaznim i izlaznim komunikacijskim putevima i putevima za vazdušnu struju sa specifičnim konstrukcijski određenim elementima, koje se može podijeliti na blokove, etaže, horizonte i pojedinačna radilišta;

- bb) rudarske podzemne prostorije su rudarski objekti koji služe za istraživanje, otvaranje, razradu, pripremanje i otkopavanje ležišta mineralne sirovine ispod površine zemlje;
- cc) otkopno radilište je dio otkopnog polja gdje se izvode radovi, radilišta imaju svoj naziv;
- dd) klasifikacija i kategorizacija mineralnih sirovina je postupak kojim se mineralne sirovine razvrstavaju u klase i kategorije prema osobinama, mogućnostima primjene, izdašnostima, stepenu istraženosti i ekonomske opravdanosti;
- ee) rezerve mineralnih sirovina su geološki utvrđene količine mineralnih sirovina u ležištu;
- ff) pojave mineralnih sirovina su mineralne sirovine koje nisu dovoljno istražene ili izdašne za ekonomičnu eksploataciju;
- gg) rudno bogastvo su sve mineralne sirovine iz člana 6. ovog zakona koje se eksploatišu pod uslovima i na način propisan ovim zakonom;
- hh) pristupno zemljište je zemljište preko kojeg je moguć pristup do prostora za eksploataciju;
- ii) pojava opasnosti je svaka pojava u procesu pripreme, istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i pri obavljanju drugih rudarskih operacija, što ugrožava zdravlje i život ljudi, imovine i rudarske opreme, objekata i okoline;
- jj) rudarska metoda iskopa (ručno, mašinsko kopanje i bušačko-minerski radovi) i ugradnja osnovne podgrade pri izradi podzemnih rudarskih prostorija je metoda koja omogućava stabilnost i samonosivost prostora osiguranog osnovnom podgradom;
- kk) rudarski radovi su radovi koji se izvode u svrhu istraživanja, eksploatacije i oplemenjivanja mineralnih sirovina, rekultivacije i zatvaranja rudnika i rudarski radovi koji se izvode van eksploatacionog polja (član 7.)
- ll) rudarska metoda rada je metoda kod koje se primjenjuje tehnologija određena tehničkim propisima i propisima iz oblasti zaštite na radu u rudarstvu;
- mm) jedinica mjere mineralne sirovine u čvrstom stanju je kubni metar mineralne sirovine u ležištu;
- nn) čvrsto stanje mineralne sirovine podrazumijeva primarno stanje mineralne sirovine u ležištu;
- oo) površinski kop je rudarski objekat sa površinskim načinom eksploatacije mineralnih sirovina;
- pp) površinskom eksploatacijom smatraju se metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, otkopavanju, transportu, odlaganju, odvodnjavanju i rekultivaciji površinskog kopa i odlagališta;
- rr) otkrivka je jalovi dio ležišta (zemljani ili stijenski materijal) koji je potrebno izmjestiti da bi se izvršilo vađenje korisne mineralne sirovine;
- ss) odlagalište je ograničeni prostor u i/ili van eksploatacionog polja namijenjen za odlaganje otkrivke;
- tt) jalovina je zemljani ili stijenski materijal ili mulj nastao pri otkopavanju mineralnih sirovina površinskom ili podzemnom eksploatacijom, odnosno jalovi materijal koji nastaje nakon prerade mineralne sirovine postupcima odvajanja koji se poduzimaju radi izdvajanja korisne mineralne sirovine;
- uu) flotacijska jalovina je rudarski otpad dobijen u procesu flotacije mineralne sirovine,
- vv) podzemno spremište je uređen prostor za podzemno skladištenje plinova, tečnosti (osim vode) i čvrstih materija;

- zz) izvođač rudarskih radova je pravno lice koja pruža usluge u obavljanju rudarskih radova kao privredne djelatnosti.
- aaa) poslodavac je pravno lice koje na osnovu ugovora o radu ili na drugim pravnim osnovama zapošljava radnika za koje radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove;
- bbb) radnik je osoba koja radi kod poslodavca na osnovu ugovora o radu ili drugim pravnim osnovom. Radnik može biti osoba koja samostalno obavlja povjerene poslove ili „poslove radi osposobljavanja“;
- ccc) mjeračka knjiga je tradicionalni naziv za tematski arhiviranu dokumentaciju sa sadržajem o izvršenim poslovima iz oblasti rudarskih mjerenja, podacima mjerenja, obradi rezultata mjerenja i grafičkim prikazima u analognom i/ili digitalnom obliku;
- ddd) "radno iskustvo" je radno iskustvo na odgovarajućim poslovima u rudarstvu stečeno nakon sticanja stručne spreme koja je uslov za rad na tom radnom mjestu (npr. kopač, buldozerista, bušač, grejderista, bagerista i dr.), odnosno iskustvo stečeno nakon položenog stručnog ispita u slučajevima propisanim ovim zakonom;
- eee) „tipska rudarska mehanizacija“ je mehanizacija koja se može samostalno koristiti (bageri, kamioni, buldozeri, rovokopači, utovarivači, mašine za izradu jamskih prostorija, bušaće garniture, mobilne drobilice i dr.) i predviđena je rudarskim projektom;
- fff) privremena obustava rudarskih radova je obustava koja traje više od trideset dana i ne duže od jedne godine osim u slučaju više sile;
- ggg) rudarska tehnička dokumentacija je sistemsko uređenje planova i/ili tehničkih opisa i izvještaja, proračuna, crteža i drugih priloga koji osiguravaju izvođenje (obavljanje) rudarskih radova u skladu s tehničkim propisima i propisima u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu;
- hhh) plan rudnika (prostora) je prikaz otkopnih polja i revira, izrađenih na katastarskoj karti u odgovarajućem mjerilu, s označenim granicama i brojevima parcela, koji ne smije biti stariji od šest mjeseci na početku kopanja i moraju se dopunjavati godišnje;
- iii) geotermalni energetska izvor je toplotna energija koja se nalazi u geološkim strukturama ispod površine tla i dopunjuje se toplinskim tokom iz unutrašnjosti Zemlje;
- jjj) rudarski projektant je privredno društvo koje obavlja izradu i reviziju rudarske tehničke dokumentacije kao privredne djelatnosti;
- kkk) projektant rudarskog projekta je osoba koja vrši izradu rudarskih projekata u rudarskom projektantu;
- lll) industrijski/rudnički kolosijek je željeznički kolosijek koji nije javno dobro u općoj upotrebi, koji je priključen na željezničku prugu i služi za dopremu i otpremu željezničkim vozilima za pravno lice, vlasnika odnosno posjednika toga kolosijeka, te na kojem industrijska željeznica može obavljati i prijevoz za svoje potrebe;
- mmm) industrijska/rudnička željeznica je željeznica kojom pravno lice u privrednim djelatnostima, na industrijskim i drugim kolosijecima koji nisu javno dobro u opštoj upotrebi, obavlja prevoz za svoje potrebe, kao i dostavu željezničkih vozila od mjesta primopredaje sa željezničkim prevoznikom do mjesta utovara ili istovara na industrijskom ili drugom kolosijeku i obrnuto;
- nnn) utjecaj na okoliš znači bilo koji efekat na okoliš, uključujući ljudsko zdravlje, floru, faunu, biološku raznolikost, tlo, klimu, vode, zrak, krajolike, prirodna

- područja, materijalna dobra, kulturnu baštinu i uzajamno djelovanje ovih faktora;
- ooo) vodni akt podrazumijeva prethodnu vodnu saglasnost ili vodnu saglasnost ili vodnu dozvolu u skladu sa Zakonom o vodama;
 - ppp) zaštita okoliša obuhvata sve odgovarajuće djelatnosti i mjere kojima je cilj prevencija od opasnosti štete ili zagađenja okoliša, reduciranje ili odstranjivanje štete koja je nastala i povrat na stanje prije izazvane štete;
 - rrr) viša sila prema ovom zakonu smatrat će se ratom, embargom, epidemijom, moratorijom, državnim aktivnostima i prirodnom katastrofom ako privredno društvo dokaže da zbog toga nije moglo vršiti eksploataciju mineralnih sirovina;
 - sss) urbanistička saglasnost je upravni akt koji izdaje nadležni organ u skladu sa propisom koji uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta u Federaciji i kantonu na čijem području se nalazi eksploataciono polje;
 - ttt) rješenje da ne postoji potreba provođenja procjene utjecaja na okoliš putem izrade studije utjecaja na okoliš je rješenje koje se donosi na osnovu provedenog postupka prethodne procjene utjecaja na okoliš u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša za sve projekte navedene u Prilozima I i II. Uredbe o projektima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene utjecaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“, br. 51/21 i 33/22);
 - uuu) rješenje o odobrenju studije utjecaja na okoliš je rješenje koje se donosi na osnovu Zakona o zaštiti okoliša i to obavezno za sve projekte navedene u Prilogu I. kao i za Projekte iz Priloga II. Uredbe o projektima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene utjecaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“, br. 51/21 i 33/22) ukoliko je Federalno ministarstvo okoliša i turizma u postupku prethodne procjene utjecaja na okoliš utvrdilo obaveznu izradu, obim i sadržaj studije utjecaja na okoliš posebnim rješenjem;
 - vvv) okolinska dozvola je rješenje kojim se propisuju mjere i uslovi zaštite okoliša tokom izgradnje i rada određenog pogona ili postrojenja i/ili mjere i uslove za skladišta opasnih supstanci koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera, a koje se izdaje na osnovu provedenog postupka utvrđivanja mjera zaštite okoliša i prevencije nesreća većih razmjera kako je uređeno Zakonom o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 51/21) i posebnim propisima (Uredbom kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu) („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21) i/ili Pravilnikom o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera („Službene novine Federacije BiH“, broj: 51/21).

Član 3. **(Upravljanje mineralnim sirovinama)**

Upravljanje mineralnim sirovinama je u nadležnosti Federacije i kantona koji u skladu sa ovim zakonom programiraju, planiraju i nadziru eksploataciju mineralnih sirovina uz osiguranje njihovog racionalnog iskorištenja u skladu sa propisima o sigurnosti rudarskih objekata i zaposlenih i o zaštiti okoliša i prirodnih vrijednosti.

Član 4. **(Primjena Zakona)**

- (1) Ovaj zakon se ne primjenjuje na djelatnosti vezane uz vršenje prijevoza mineralnih sirovina (tereta) u: željezničkom prijevozu na prugama javnog saobraćaja (osim željezničkom prijevozu na prugama unutar rudnika), drumskom saobraćaju na javnim cestama, u pomorskom i riječnom prijevozu, zračnom prijevozu, cjevovodnom transportu od predajne stanice, odnosno od uvođenja u sabirni cjevovod ili od posljednje mjerne stanice za izlaz, ukoliko taj cjevovod služi za neposrednu i isključivu predaju trećim licima i drugim pogonima čija djelatnost nije eksploatacija i priprema mineralnih sirovina.
- (2) Upravljanje vodama vrši se prema Zakonu o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06).
- (3) Na pitanja iz oblasti zaštite na radu primjenjuje se Zakon o zaštiti na radu („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/20) i drugi propisi iz ove oblasti, a na pitanja koja se eventualno pojave u primjeni, a koja su bitna za zaštitu na radu u rudarstvu kao specifičnoj djelatnosti, kao dopunski propisi primjenjuju se odredbe Zakona o rudarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine i drugih propisa iz oblasti rudarstva.
- (4) Kad se prema odredbama ovoga zakona za eksploataciju mineralnih sirovina daje koncesija, na sva pitanja koja se odnose na koncesiju, primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama („Službene novine Federacije BiH“, br. 40/02 i 61/06) i kantonalni Zakoni o koncesijama, a na pitanja koja nisu uređena ovim zakonima primjenjuju se odredbe ovog zakona.
- (5) Na procesna pitanja koja nisu uređena odredbama ovoga zakona primjenjuju se odredbe o procesnim pitanjima Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/22).
- (6) Na pitanja zaštite okoliša koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovoga zakona primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21), Zakona o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03, 4/10 i 72/24), Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03, 72/09 i 92/17), Zakona o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13) i Zakona o zaštiti od buke („Službene novine Federacije BiH“, broj 110/12).
- (7) Na pitanja planiranja i korištenja zemljišta za potrebe eksploatacije mineralnih sirovina koja nisu uređena ovim zakonom i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona primjenjuju se odredbe Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10, 45/10 i 72/24) i odredbe Zakona i propisa kojima se uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta na nivou kantona.
- (8) Eksploatacija nafte i plina u Federaciji vrši se prema Zakonu o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 77/13 i 19/17), a na pitanja koja nisu uređena tim zakonom primjenjuju se odredbe ovog zakona.
- (9) Geološki istražni radovi, istražno bušenje i istraživanja ležišta mineralnih sirovina u Federaciji vrše se prema Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/10 i 14/10), a na pitanja koja nisu uređena tim zakonom primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 5. **(Rudarska djelatnost)**

Rudarska djelatnost, u smislu ovog zakona, obuhvata: rudarske istražne radove, eksploataciju mineralnih sirovina uključujući otvaranje, pripremanje, otkopavanje, transport, odlaganje, dopremu, preradu i skladištenje mineralnih sirovina, radovi gradnje, montaže, demontaže, instalisanja i održavanja u rudarstvu, izradu i reviziju tehničke dokumentacije za tu djelatnost (izvještaji, studije, elaborati, planovi i projekti), sanaciju i tehničku rekultivaciju zemljišta oštećenog rudarskim radovima i ostale rudarske radove navedene u Zakonu.

Član 6. **(Mineralne sirovine)**

- (1) Mineralnim sirovinama, u smislu ovog zakona, smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine koje se nalaze u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, u primarnom obliku (ležištu) ili u nanosima, jalovištima, topioničkim troskama i prirodnim rastvorima i to:
 - a) energetske mineralne sirovine – sve vrste fosilnih ugljeva, ugljovodonici u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, sve vrste bituminoznih i uljnih stijena, ostali gasovi koji se nalaze u zemlji i radioaktivne mineralne sirovine;
 - b) mineralne sirovine iz kojih se mogu proizvoditi metali i njihova jedinjenja;
 - c) sve vrste soli i solnih voda i gasovi koji se sa njima javljaju;
 - d) geotermalna energija, geotermalne i termalne vode iz kojih se može dobiti i koristiti akumulirana toplota u energetske svrhe, osim mineralnih i geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za piće i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama;
 - e) nemetalne mineralne sirovine: abrazivi, azbesti, barit, bentonit, bijeli boksit, cementni laporci, diatomit, dolomit, feldspat, fluorit, gips, grafit, kreda, krečnjak, kvarc, kvarcni pijesak, kvarcit, keramičke i vatrostalne gline, keramziti, škriljci, liskuni, magneziti, opekarske gline, pirofiliti, sumpor, tuf, talk, talkni škriljci, tehničko-građevinski kamen, arhitektonsko-građevinski kamen, ukrasno i poludrago kamenje, šljunak i pijesak za građevinarstvo izvan javnog vodnog dobra;
 - f) sve sekundarne mineralne sirovine koje se javljaju kao neiskorišteni ostatak dobijanja, oplemenjivanja i prerade primarnih mineralnih sirovina i
 - g) sve nenabrojane mineralne sirovine prirodnog porijekla.
- (2) Upravljanje mineralnim sirovinama iz člana 6. stav (1) tač. a), b), c) i d) ovog zakona vrši Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo).
- (3) Upravljanje mineralnim sirovinama iz člana 6. stav (1) tač. e), f) i g) ovog zakona vrše kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.

Član 7. **(Rudarski radovi)**

Rudarski radovi u smislu ovoga zakona su:

- a) rudarski istražni radovi i radovi na eksploataciji mineralnih sirovina na površini i/ili ispod površine zemlje, u tekućim i stajaćim vodama, obalnom moru, na morskom dnu, u primarnom nalazištu, naplavinama, iskopanom materijalu i jalovištima;

- b) priprema, otvaranje, eksploatacija (podzemna, površinska i bušotinska), uređivanje zemljišta u vrijeme eksploatacije, transport, oplemenjivanje, skladištenje, sanacija i rekultivacija prostora na kojem su obavljani rudarski radovi;
- c) izrada horizontalnih, kosih i vertikalnih jamskih prostorija i eksploatacionih bušotina,
- d) ispitivanje novih eksplozivnih sredstava u cilju provjere sigurnosti i upotrebljivosti u rudarstvu;
- e) izrada minskih bušotina, sve vrste miniranja na površini i/ili ispod zemlje, primarna i sekundarna miniranja i sva masovna miniranja kod otkopnih i drugih rudarskih radova;
- f) odlaganje otkrivke i drugih materijala koji nastaju pri izvođenju rudarskih istražnih radova i eksploataciji mineralnih sirovina, kao i radovi na odlaganju flotacijske jalovine,
- g) izrada jamskih karata i karata etaža na površinskim kopovima;
- h) odvodnjavanje i izrada planova odvodnjavanja površinskih kopova i jamskih rudarskih prostorija i njihova zaštita od površinskih i podzemnih voda;
- i) sanacija podzemnih prostorija i ugrađivanje osnovne podgrade i izrada planova za navedene radove;
- j) provjetravanje, injektiranje i ankerisanje i izrada planova za navedene radove;
- k) rudarskim radovima van eksploatacionog polja smatraju se radovi kojim se objekti izrađuju, saniraju ili rekonstruišu rudarskim metodama, a nakon završetka izrade ne služe kao rudarski objekti a to su: željeznički i cestovni tuneli, hidrotehnički objekti/bunari koji služe za odvodnjavanje ležišta mineralnih sirovina, podzemna skladišta plina i drugih ugljikovodonika i medija kao i drugi objekti na površini i ispod površine koji se rade rudarskim metodama,
- l) izrada i korištenje skladišta fluida u geološkim sredinama;
- m) eksploatacija geotermalnih energetske izvora;
- n) rekonstrukcija i održavanje rudarskih prostorija u vrijeme i nakon eksploatacije mineralnih sirovina;
- o) odvodnjavanje rudarskih objekata - bušotinska eksploatacija iz člana 2. tačka k) ovoga zakona, kao i odvodnjavanja podzemnih i površinskih voda, te regulacija vodotoka na površini, koji se nalaze unutar ležišta u cilju stvaranja uslova za eksploataciju predmetnog ležišta;
- p) zatvaranje rudarskih objekata, sanacija i rekultivacija zemljišta oštećenog rudarskim radovima;
- r) sanacija i rekultivacija napuštenih istražnih prostora, površinskih kopova i podzemnih rudnika;
- s) građevinski, mašinski i elektro radovi gradnje, montaže, demontaže, instaliranja i održavanja u rudarstvu i drugi radovi koji se ne izvode rudarskim metodama, a obavljaju se unutar eksploatacionog polja u svrhu izgradnje i rada rudarskih objekata i postrojenja i pripreme i eksploatacije mineralnih sirovina;
- t) geotehnički radovi u rudarstvu su izvođenje i nadzor nad izvođenjem geotehničkih radova na površinskim kopovima i u podzemnim rudnicima;
- u) ostali nenabrojani radovi koji se izvode na osnovu rudarskih projekata i drugih projekata koji su sastavni dio rudarskih projekata.

Član 8. **(Rudarski objekti i postrojenja)**

Rudarski objekti i postrojenja u smislu ovog zakona su:

- a) objekti i postrojenja u sastavu rudnika neposredno vezani uz tehnološki proces rudarskih istražnih radova, eksploatacije, pripreme, prerade i oplemenjivanja mineralnih sirovina, kao i magacini eksplozivnih sredstava koji se nalaze na površini i pod zemljom;
- b) industrijski kolosijeci, viseće žičare, putevi i motorna vozila za prijevoz mineralnih sirovina, radnika, repromaterijala, opreme i rezervnih dijelova u ležištu i od ležišta do objekata za preradu ili oplemenjivanje i odlagališta, ukoliko se prijevoz ne vrši javnim putevima, kao i skladišni prostori, radionice rudnika koje služe za remont i održavanje opreme u tehnološkom procesu eksploatacije mineralnih sirovina koje se nalaze u krugu rudnika;
- c) hidrotehnički objekti i postrojenja za odvodnjavanje i zaštitu rudnika od voda;
- d) naftovodi, gasovodi i svi cjevovodi koji su u funkciji proizvodnje i to od pumpne stanice do razdjelno - sabirnih stanica pa sve do proizvodnih bušotina kao i od ovih do rezervoara industrijske stanice;
- e) električna mreža rudnika sa objektima, postrojenjima i uređajima koji su sa njom u neposrednoj funkciji ili galvanskoj vezi, kao i mreža i uređaji za sporazumijevanje, signalizaciju, nadzor i upravljanje;
- f) lampare, garderobe sa kupatilima, prostorije stanice za spašavanje i prostorije za smještaj i održavanje samospasioca i instrumenata za kontrolu jamskih gasova i mikrokline, i
- g) objekti i postrojenja koji nisu neposredno vezani uz radove na eksploataciji energetskih mineralnih sirovina – lokalni i magistralni cjevovodi, gasovodi i drugi tehnološki cjevovodi, mjerno - redukcione stanice, kao i objekti i postrojenja za preradu ili oplemenjivanje mineralnih sirovina, te objekti za skladištenje fluida.

Član 9. **(Rudničke vode)**

- (1) Rudničke vode koje se pojavljuju unutar eksploatacionog polja, a koje su posljedica izvođenja rudarskih radova u cilju obezbjeđenja uslova za eksploataciju i nalaze se na prostoru gdje se vrši ili je završena eksploatacija mineralnih sirovina, odlagalištima i jalovištima, rudnik može koristiti za svoje potrebe sve do njihovog ulaska u stalne površinske vodotoke.
- (2) Rudnik je dužan rudničke vode prije puštanja u površinske vode, očistiti od štetnih sastojaka prema propisima o vodama.
- (3) Regulacija vodotoka na površini, koji se nalaze unutar eksploatacionog polja u cilju stvaranja uslova za eksploataciju predmetnog ležišta podrazumjeva uređenje ili izmještanje korita vodotoka sa jedne lokacije na drugu u skladu sa odobrenom projektnom dokumentacijom i vodnim aktima za predmetnu aktivnost.

Član 10.
(Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina)

- (1) Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina stiče se na osnovu dozvole za eksploataciju i na osnovu dozvola u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana može se prenijeti na drugo pravno lice uz saglasnost nadležnog organa i ugovor privrednih društava o prenosu.
- (3) O prenosu prava iz stava (2) ovog člana nadležni organ odlučuje rješenjem koje je konačno u upravnom postupku.
- (4) Pravo eksploatacije mineralnih sirovina može steći domaće i strano pravno lice pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Član 11.
(Eksploataciono polje)

- (1) Eksploatacija mineralnih sirovina dozvoljena je samo unutar granica eksploatacionog polja.
- (2) Eksploataciono polje nalazi se unutar granica istražnog prostora i granica utvrđenih ugovorom o koncesiji.
- (3) Oblik i veličina eksploatacionog polja utvrđuje se u zavisnosti od vrste mineralne sirovine, uslova racionalne eksploatacije i potrebnog prostora za smještaj rudarskih objekata infrastrukture u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom.
- (4) Eksploataciono polje obuhvata površinski kop-jamu, transportne i pristupne puteve na etaže, prostor za preradu ili oplemenjivanje, odlagališta, vodosabirnike, magacine eksplozivnih sredstava, trafostanice, radionički prostor, kancelarijski i sanitarni prostor.
- (5) Ležišta mineralnih sirovina mogu se podijeliti na više eksploatacionih polja.
- (6) U istom eksploatacionom polju može se vršiti eksploatacija više mineralnih sirovina uz prethodno pribavljenu saglasnost privrednog društva koje vrši eksploataciju o uslovima te eksploatacije i uz pribavljenu dozvolu za eksploataciju od strane nadležnog organa.

Član 12.
(Zabrana eksploatacije mineralnih sirovina pri izvođenju građevinskih radova)

- (1) Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova kada prilikom iskopa za građevinski objekat naiđe na pojavu bilo koje mineralne sirovine iz člana 6. ovog zakona mora o tome obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje će donijeti odluku o daljnjim aktivnostima, te nadležni rudarski i građevinski inspektorat.
- (2) Zabranjeno je na osnovu odobrenja za građenje za građevinski objekat vršiti eksploataciju mineralnih sirovina.

DIO DRUGI - UPRAVLJANJE MINERALNIM SIROVINAMA

Član 13.

(Strategija upravljanja mineralnim sirovinama)

- (1) Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama priprema Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog zakona.
- (2) Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama usvaja Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) odnosno Vlada Kantona na prijedlog Federalnog odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo.
- (3) Detaljan sadržaj i način izrade strategije upravljanja mineralnim sirovinama propisuje federalni ministar energije, rudarstva i industrije (u daljnjem tekstu: federalni ministar) odnosno kantonalni ministar nadležan za rudarstvo u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog zakona.

Član 14.

(Plan upravljanja mineralnim sirovinama)

- (1) Plan upravljanja mineralnim sirovinama se donosi na osnovu Strategije upravljanja mineralnim sirovinama i njime se određuje način provođenja Strategije upravljanja mineralnim sirovinama.
- (2) Plan upravljanja mineralnim sirovinama izrađuje Federalni zavod za geologiju (u daljem tekstu: Federalni zavod).
- (3) Na prijedlog Federalnog zavoda, plan upravljanja mineralnim sirovinama usvaja Vlada Federacije odnosno Vlada Kantona u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog zakona.
- (4) Detaljan sadržaj i način izrade plana upravljanja mineralnim sirovinama propisat će federalni ministar odnosno kantonalni ministar nadležan za rudarstvo u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog zakona.

Član 15.

(Plan upravljanja mineralnim sirovinama i prostorno planiranje)

Plan upravljanja mineralnim sirovinama je stručna podloga za izradu prostornih planova Federacije i kantona.

DIO TREĆI - IZVOĐENJE RUDARSKIH RADOVA

Član 16.

(Uslovi za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Rudarsku djelatnost može obavljati privredno društvo upisano u registar društava i koje ima akt nadležnog organa o ispunjavanju uslova kadrovske osposobljenosti, tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine i drugih uslova propisanih za obavljanje djelatnosti.

- (2) Dokaz o ispunjavanju uslova za obavljanje rudarske djelatnosti izdaje nadležni federalni, odnosno kantonalni, organ u skladu sa nadležnostima iz člana 6. ovog zakona.
- (3) Kada privredno društvo izvođenje rudarskih radova povjerava drugom privrednom društvu – izvođaču rudarskih radova tada je obavezno zaključiti odgovarajući ugovor sa izvođačem rudarskih radova koji ispunjava propisane uslove iz stava 1. ovog člana.
- (4) Izvođači rudarskih radova dužni su postupati prema odredbama ovog zakona i provedbenim propisima donesenim na osnovu njega.
- (5) Propis o uslovima za obavljanje rudarske djelatnosti donijet će Federalno ministarstvo odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Član 17. (Način izvođenja rudarskih radova)

Pri obavljanju rudarske djelatnosti privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora poštovati tehničke propise i normative u rudarstvu (u daljem tekstu: tehnički propisi), propise o zaštiti na radu, zaštiti okoliša, uslove utvrđene u urbanističkoj saglasnosti i druge propise, osigurati lična zaštitna sredstva radnicima i provoditi propise o zaštiti ljudi i imovine.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova prije početka izvođenja rudarskih radova mora izraditi tehnička uputstva za rad koja će sadržavati način izvođenja radova i mjere zaštite koje se moraju provoditi pri izvođenju radova u cilju zaštite života i zdravlja radnika, koja moraju radnicima biti razumljiva i koja se moraju pravovremeno usklađivati sa nastalim promjenama uslova rada.

Član 18. (Više izvođača rudarskih radova)

- (1) Kada u istom rudničkom prostoru rudarske radove izvode dva ili više izvođača rudarskih radova, privredno društvo u kojem se izvode rudarski radovi dužno je osigurati provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i kolektivnu rudničku sigurnost.
- (2) Radnici izvođača rudarskih radova iz stava (1) ovog člana moraju biti upoznati sa propisima i mjerama zaštite na radu, te opasnostima koje mogu nastati tokom izvođenja rudarskih radova.
- (3) Obaveza privrednog društva iz stava (1) ovog člana ne oslobađa odgovornosti svakog pojedinačnog izvođača rudarskih radova za provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika.
- (4) Prije početka izvođenja rudarskih radova, privredno društvo gdje se izvode rudarski radovi i izvođač rudarskih radova međusobne obaveze i odgovornosti u provođenju mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika uredit će pisanim ugovorom.

Član 19. (Propisi pri izvođenju rudarskih radova)

- (1) Za provođenje tehničkih mjera i mjera zaštite na radu pri izvođenju rudarskih radova federalni ministar donosi propise za radove iz sljedećih oblasti:
 - a) eksploatacija mineralnih sirovina na površini i/ili ispod zemlje;

- b) bušotinska eksploatacija mineralnih sirovina;
 - c) električna postrojenja i instalacije u rudnicima sa površinskom i podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina;
 - d) radovi na površini i/ili ispod zemlje koji nisu vezani uz radove eksploatacije mineralnih sirovina;
 - e) prerada mineralnih sirovina;
 - f) skladištenje i trošenje sekundarnih ili trenutno otpadnih sirovina u rudarstvu i korisnih mineralnih sirovina dobijenih kroz istražne radove;
 - g) ostali tehnički propisi i propisi o sigurnosti i zdravlju na radu u rudarstvu.
- (2) Dodatne posebnosti za izvođenje radova iz stava (1) ovog člana mogu se utvrditi opštim aktom izvođača rudarskih radova uz primjenu propisa iz stava (1) ovog člana, kao i drugih propisa koji se primjenjuju kod izvođenja rudarskih radova.
- (3) Ako se rudarskim radovima izrađuju podzemni objekti kojima nije namjena eksploatacija mineralnih sirovina, prilikom njihovog izvođenja, pored propisa iz stava (1) ovog člana, moraju se primjenjivati tehnički i drugi propisi o građenju tih objekata.
- (4) Propise koji uređuju zaštitu na radu i zaštitu zdravlja radnika u rudarstvu iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar, uz saglasnost sa federalnim ministrima nadležnim za rad i zdravstvo.

Član 20.

(Služba spašavanja, vatrogasna služba i služba prve pomoći)

- (1) Privredno društvo koje izvodi podzemne rudarske radove u potencijalno požamim i eksplozivno opasnim objektima ili radilištima pri kojima mogu nastati otrovni gasovi, pare, prodori gasova, vode i mulja, mora organizovati službu spašavanja i snabdijeti je potrebnom opremom. Više privrednih društava može organizovati zajedničku službu spašavanja.
- (2) U jamama koje nisu ugrožene metanom i opasnom ugljenom prašinom i na površinskim kopovima mora se organizovati služba spašavanja u slučaju da nije moguće uspješno provoditi spašavanje s postojećim službama, a to se mora utvrditi opštim aktom poslodavca.
- (3) Privredno društvo dužno je organizovati vatrogasnu službu i službu prve pomoći ili zaključiti ugovor sa odgovarajućim službama u mjestu gdje se nalazi privredno društvo.
- (4) Način organizovanja, minimum stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti službe spašavanja, vatrogasne službe i službe prve pomoći propisuje federalni ministar, uz saglasnost sa federalnim ministrom zdravstva.

Član 21.

(Postupak kod pojava iznenadnih opasnosti)

- (1) Svaki radnik dužan je odmah obavijestiti nadređenog o svakoj pojavi opasnosti, posebno o pojavama eksplozivnih, zagušljivih i otrovnih gasova, prodorima vode, mulja, blata, gorskim udarima i obrušavanjima, pojavi nadvjesa, nestabilnim kosinama, neeksplozivnim minskim punjenjima i drugim pojavama opasnosti, koje mogu ugroziti zaposlene, objekte i uređaje.
- (2) O svim pojavama opasnosti iz stava (1) ovog člana odgovorno lice privrednog društva dužno je odmah obavijestiti nadležnu rudarsku inspekciju.

- (3) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je odmah obavijestiti Federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo, nadležnog rudarskog inspektora i organ uprave nadležan za unutrašnje poslove o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, teškoj povredi radnika i svakoj drugoj rudarskoj nesreći i o uzrocima nesreće u privrednom društvu.
- (4) U slučaju pojave opasnosti kada je ugrožena sigurnost radnika, objekata i opreme pri izvođenju rudarskih radova, akciju spašavanja vodi odgovorno lice određeno opštim aktom privrednog društva.
- (5) Ako nadležni rudarski inspektor utvrdi da vođenje akcije spašavanja nije dovoljno stručno i efikasno, usmeno će odrediti odgovarajuću upravnu mjeru.
- (6) Privredno društvo dužno je u slučaju rudarske nesreće u drugom privrednom društvu pružiti odgovarajuću pomoć, kao i na poziv nadležnog rudarskog inspektora, odnosno ugroženog privrednog društva.

Član 22.

(Provođenje stručnih poslova u oblasti zaštite na radu, zaštite zdravlja radnika na radu i zaštite životne sredine)

- (1) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova moraju provoditi i osigurati nadzor nad primjenom tehničkih propisa i propisa iz područja zaštite na radu, zaštite zdravlja radnika i zaštite životne sredine.
- (2) Privredno društvo, odnosno izvođač podzemnih rudarskih radova moraju obavezno organizovati poslove zaštite na radu i osigurati da zadatke zdravstvene zaštite obavlja ovlaštena zdravstvena ustanova.
- (3) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova na površinskom kopu kao i kod bušotinske eksploatacije mineralnih sirovina ovisno od specifičnih uslova za eksploataciju dužan je organizovati poslove zaštite na radu ili odrediti posebno lice koje je stručno osposobljeno za nadzor nad provođenjem tehničkih normativa i mjera zaštite na radu.
- (4) Privredno društvo odnosno izvođač podzemnih i površinskih rudarskih radova u objektima koji nisu vezani za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je organizovati poslove zaštite na radu ili rasporediti radnika koji je stručno osposobljen, kao posebno lice za nadzor nad provođenjem tehničkih normativa i mjera zaštite na radu.
- (5) Za poslove iz stava (3) i (4), privredno društvo odnosno izvođač može sklopiti ugovor sa drugim privrednim društvom koje ispunjava uslove za obavljanje tih poslova.
- (6) Zadatak poslova zaštite na radu je:
 - a) neposredna kontrola provođenja svih propisanih mjera zaštite na radu;
 - b) vođenje evidencije o nesretnim slučajevima, profesionalnim oboljenjima, povredama na radu, gorskim udarima i drugim iznenadnim pojavama koje ugrožavaju živote radnika i opremu u privrednom društvu po mjestu nastanka, uzrocima i nastalim posljedicama;
 - c) proučavanje uzroka nesretnih slučajeva, profesionalnih oboljenja, povreda na radu, gorskih udara i drugih iznenadnih pojava koje ugrožavaju živote radnika i opremu i davanje prijedloga za poduzimanje mjera i metoda rada koje osiguravaju uspješno otklanjanje tih uzroka;
 - d) praćenje zdravstvenog stanja radnika i predlaganje mjera za unapređenje zdravstveno-higijenskih uslova pri radu;

- e) davanje prijedloga upravi privrednog društva za unapređenje zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika;
 - f) davanje stručnog mišljenja da li su rudarski projekti izrađeni u skladu sa propisanim mjerama zaštite na radu;
 - g) učešće u izradi akata o procjeni rizika;
 - h) zabrana rada na radnom mjestu i zabrana upotrebe sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te o tome u pisanom obliku obavijesti poslodavca i povjerenika za zaštitu na radu;
 - i) obavljanje i drugih poslova i ovlaštenja koja su im data opštim aktom privrednog društva, a u vezi sa provođenjem stručnih poslova zaštite na radu, zdravlja radnika i zaštite životne sredine.
- (7) Poslove zaštite na radu obavlja potreban broj radnika visoke stručne spreme odgovarajuće struke (rudarski fakultet: rudarski ili eksploatacioni smjer, bušotinska eksploatacija, sigurnost i pomoć, elektrotehnički fakultet - smjer energetski, mašinski fakultet - smjer opći, energetski ili proizvodni smjer) koji imaju najmanje dvije godine radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita.
- (8) Izuzetno, poslove neposredne kontrole provođenja mjera zaštite na radu mogu obavljati radnici koji imaju srednju stručnu spremu odgovarajućeg smjera i pet godina radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita.
- (9) Druge obaveze u skladu sa posebnim propisima iz oblasti zaštite na radu.

Član 23.

(Rukovođenje poslovima zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika na radu)

- (1) U privrednom društvu koje se bavi jamskom i površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite na radu rukovodi osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u podzemnoj eksploataciji.
- (2) U privrednom društvu koje se bavi površinskom eksploatacijom i/ili bušotinskom eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite rukovodi osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja koja ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u površinskoj eksploataciji mineralnih sirovina i/ili u bušotinskoj ili podzemnoj eksploataciji.
- (3) U privrednom društvu koje se bavi izvođenjem rudarskih radova na površini i/ili ispod površine terena, a koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina, poslovima zaštite rukovodi osoba koja ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - eksploatacioni ili rudarski smjer odnosno smjer bušotinske eksploatacije, visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa

Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke odgovarajućeg usmjerenja, koje ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva u rudarstvu na poslovima izvođenja rudarskih radova ispod površine zemlje, odnosno najmanje tri godine radnog iskustva u rudarstvu na poslovima izvođenja rudarskih radova na površini zemlje.

Član 24. **(Rukovodeća lica u rudarstvu)**

- (1) Poslove i zadatke stručnog rukovođenja pri izvođenju rudarskih radova, vršenju nadzora, samostalno obavljanje rudarskih mjerenja i druge poslove pri eksploataciji mineralnih sirovina mogu obavljati radnici koji ispunjavaju propisane uslove stručne spreme i radnog iskustva i koji su položili stručni ispit.
- (2) Privredno društvo dužno je opštim aktom utvrditi obavezu stručnog usavršavanja i provjeru stručne osposobljenosti za radnike koji rade na poslovima za koje je, prema odredbama ovog zakona, propisana stručna sprema i radno iskustvo.
- (3) Poslove iz stava (1) ovog člana u jamama ugroženim metanom i/ili opasnom ugljenom prašinom mogu obavljati samo radnici koji, pored ovih zakonom propisanih uvjeta u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i stručnog ispita, imaju najmanje tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva na izvođenju rudarskih radova stečenog nakon položenog stručnog ispita u ovakvim jamama.

Član 25. **(Glavno tehničko rukovođenje u jamskoj i površinskoj eksploataciji)**

- (1) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati lice koje ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u podzemnoj eksploataciji (jama).
- (2) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati lice koje ima završen - VII stepen stručne spreme, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u površinskoj eksploataciji (površinski kop).
- (3) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi podzemnom i površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati lice koja ispunjava uslove iz stava (1) ili (2) ovog člana.

Član 26. **(Glavno tehničko rukovođenje u bušotinskoj eksploataciji)**

Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi bušotinskom eksploatacijom može obavljati lice koje ima završen - VII stepen stručne spreme,

diplomirani inženjer geologije, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski ili bušotinska eksploatacija odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - geološke struke, rudarske struke smjer eksploatacioni ili rudarski, odnosno bušotinska eksploatacija koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u bušotinskoj eksploataciji.

Član 27. (Tehničko rukovođenje)

- (1) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom odnosno jamom ili jamskim pogonom, u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati lice koje ima završen – VII stepen stručne spreme diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u podzemnoj eksploataciji.
- (2) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom odnosno površinskim kopom ili površinskim pogonom, u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati lice koje ima završen - VII stepen stručne spreme diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja -rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u površinskoj eksploataciji.
- (3) Poslove tehničkog rukovođenja organizacionom jedinicom prerade mineralnih sirovina odnosno separacijom u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati lice koje ima visoku stručnu spremu, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski, diplomirani inženjer mašinstva - smjer opći, energetski ili proizvodni smjer), diplomirani inženjer tehnologije odgovarajućeg smjera, ili visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema odgovarajuće struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima eksploatacije odnosno prerade mineralnih sirovina.
- (4) Poslove tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi bušotinskom eksploatacijom može obavljati lice koje ima visoku stručnu spremu, diplomirani inženjer geologije, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno bušotinska eksploatacija, visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja – geološke struke, rudarske struke smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno bušotinska eksploatacija koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u bušotinskoj eksploataciji.
- (5) Poslove tehničkog rukovođenja službom u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati lice koje za tu službu ima visoku stručnu spremu, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski, rudarsko - mjerачki odnosno geodetski, bušotinska eksploatacija, elektrotehnike - smjer energetski, mašinstva - smjer proizvodni, geologije, građevine i druge struke

odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u toj oblasti u rudarstvu.

- (6) Poslove tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje izvodi rudarske radove izvan eksploatacionog polja može obavljati lice koje ima visoku stručnu spremu, diplomirani inženjer rudarstva - smjer eksploatacioni ili rudarski, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa 240 ECTS bodova), drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja - rudarske struke koji ima položen stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na tim i/ili sličnim poslovima u rudarstvu.

Član 28. (Rudarska mjerenja)

Poslove rudarskog mjerenja u jamama, na površinskim kopovima i kod bušotinske eksploatacije može obavljati radnik koji ima visoku ili srednju stručnu spremu odgovarajuće struke, položen stručni ispit i tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 29. (Nadzornik u rudarskim objektima)

Poslove nadzornika u rudarskim objektima može obavljati radnik koji ima srednje tehničko obrazovanje odgovarajućeg smjera, položen stručni ispit za nadzor nad rudarskim radovima i tri godine radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 30. (Poslovođa u rudarskim objektima)

Poslove poslovođe u rudarskim objektima može obavljati radnik koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima nadzornika u odgovarajućem rudarskom objektu.

Član 31. (Samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima u rudarstvu)

- (1) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima u rudarstvu mogu obavljati i radnici koji imaju visoko ili srednje tehničko obrazovanje rudarske struke i koji su stekli teorijska i praktična znanja o eksplozivnim sredstvima i miniranju i koji imaju položen stručni ispit iz poznavanja propisa, primjene i praktičnog rukovanja eksplozivnim sredstvima.
- (2) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima u rudarstvu mogu izuzetno obavljati kvalifikovani radnici rudarske struke koji imaju najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima kvalifikovanog zaposlenika rudarske struke i položen stručni ispit iz poznavanja propisa, primjene i praktičnog rukovanja eksplozivnim sredstvima.
- (3) Federalni ministar donijet će propis za polaganje stručnog ispita za samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima.

Član 32. (Škole i fakulteti)

Pod školama i fakultetima odgovarajuće struke za obavljanje poslova iz čl. 25. do 31. ovoga zakona podrazumijevaju se za poslove:

- a) samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima - srednje strukovno obrazovanje i obuka, rudarska tehnička škola odnosno rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- b) nadzornika nad jamskim i površinskim eksploatacionim radovima - rudarska tehnička škola;
- c) nadzornika u objektima prerade i oplemenjivanja mineralnih sirovina - rudarska tehnička, elektrotehnička, mašinska odnosno tehnološka tehnička škola;
- d) nadzornika nad eksploatacijom nafte i plina - rudarska i geološka tehnička škola;
- e) nadzornika bušotinske eksploatacije - rudarska odnosno geološka tehnička škola;
- f) nadzornika nad elektro postrojenjima i elektro radovima - elektrotehnička škola;
- g) nadzornika nad mašinskim postrojenjima i radovima - mašinska tehnička škola;
- h) nadzornika nad građevinsko - montažnim i drugim specijalnim radovima - građevinska tehnička, odnosno druga odgovarajuća srednja tehnička škola;
- i) tehničkog rukovođenja jamom odnosno jamskim pogonom - rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- j) tehničkog rukovođenja površinskim kopom, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- k) tehničkog rukovođenja masovnim miniranjem, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- l) tehničkog rukovođenja službom provjetravanja, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- m) tehničkog rukovođenja službom spašavanja, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski;
- n) tehničkog rukovođenja preradom i oplemenjivanjem, rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski, rudarsko - mašinski, tehnološki - smjer hemijsko inženjerstvo i tehnologija, mašinski fakultet - smjer opšti, energetski ili proizvodni smjer;
- o) tehničkog rukovođenja eksploatacijom nafte i gasa - rudarski fakultet: smjer eksploatacioni ili rudarski, geološki fakultet, smjer bušotinska eksploatacija odnosno rudarsko - naftni fakultet;
- p) tehničkog rukovođenja bušotinskom eksploatacijom, geološki fakultet, rudarski fakultet, smjer eksploatacioni ili rudarski odnosno smjer bušotinske eksploatacije;
- r) tehničkog rukovođenja elektro službom - elektrotehnički fakultet, energetski smjer
- s) tehničkog rukovođenja mašinskom službom - rudarsko - mašinski ili mašinski fakultet - smjer opšti, energetski ili proizvodni smjer;
- t) tehničko rukovođenje sistemom odvodnjavanja - rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski ili mašinski fakultet - smjer opšti, energetski ili proizvodni smjer;
- u) rudarska mjerenja - geodetska ili rudarska tehnička škola odnosno geodetski ili rudarski fakultet - smjer rudarsko mjerачki, eksploatacioni ili rudarski;
- v) tehničkog rukovođenja službom rudarskih mjerenja - geodetski odnosno rudarski fakultet - smjer rudarsko mjerачki, eksploatacioni ili rudarski;
- z) tehničko rukovođenje geološkom službom na rudniku - geološki fakultet;
- aa) tehničko rukovođenje građevinsko - montažnim, elektro - mašinskim i drugim specifičnim radovima - građevinski odnosno drugi odgovarajući fakultet;

- bb) tehničko rukovođenje rudarskim radovima izvan eksploatacionog polja koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina – rudarski fakultet - smjer eksploatacioni ili rudarski.

Član 33. (Stručni ispit)

- (1) Stručni ispit za tehničko rukovođenje, nadzor nad rudarskim radovima i samostalno obavljanje rudarskih mjerenja polažu kandidati koji imaju stručnu spremu propisanu ovim zakonom i najmanje jednu godinu radnog iskustva u oblasti rudarstva nakon sticanja stručne spreme.
- (2) Stručni ispit položen prema odredbama Zakona o rudarstvu Republike Srpske za koji je ministarstvo tog entiteta Bosne i Hercegovine nadležno za rudarstvo izdalo odgovarajuće uvjerenje, priznaje se u Federaciji Bosne i Hercegovine kao ispit za tehničko rukovođenje u oblasti rudarstva.

Član 34. (Polaganje stručnog ispita)

- (1) Stručni ispit iz člana 33. stav (1) ovog zakona polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje federalni ministar.
- (2) Program stručnog ispita te uslove, način i troškove polaganja stručnog ispita provedbenim propisom utvrdit će federalni ministar.
- (3) Na ime troškova stručnog ispita privredno društvo plaća taksu na račun budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.
- (4) Aktom o imenovanju stručne komisije određuje se broj članova stručne komisije, vrijeme na koje se stručna komisija imenuje i naknada za rad stručne komisije.
- (5) Predsjedniku i članovima stručne komisije iz stava (4) ovog člana pripada naknada u skladu sa provedbenim propisom iz stava (2) ovog člana.
- (6) Troškove polaganja stručnog ispita snosi podnosilac zahtjeva.

Član 35. (Radno iskustvo)

Pod radnim iskustvom u smislu odredbi čl. od 23. do 31. ovog zakona smatra se iskustvo na odgovarajućim poslovima u rudarstvu stečeno nakon sticanja stručne spreme koja je uslov za rad na određenom radnom mjestu, odnosno iskustvo stečeno nakon položenog stručnog ispita u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Član 36. (Izvođenje i nadzor rudarskih radova)

- (1) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora osigurati izvođenje rudarskih radova prema tehničkoj dokumentaciji, tehničkim propisima i propisima o zaštiti života i zdravlja radnika, zaštite okoliša te zaštite imovine i zdravlja trećih lica, a pri građenju drugih objekata i odredbe koje važe za građenje tih objekata.
- (2) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova obavezan je osigurati stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima i uređajima i instalacijama u svim smjenama od stručnih lica ili posredstvom uređaja za kontrolu i daljinsko upravljanje.

- (3) U jamama ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom nadzor nad provjetravanjem mora biti stalan.

Član 37. (Knjiga rudarskog nadzora)

- (1) Privredno društvo dužno je voditi knjigu rudarskog nadzora u koju se unose naređenja nadležnog rudarskog inspektora izdata na licu mjesta pri vršenju nadzora u rudarskim objektima u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara.
- (2) U knjigu rudarskog nadzora unose se naređenja i direktora privrednog društva, lica odgovornog za glavno tehničko rukovođenje i rukovodioca službe zaštite na radu, koja se odnose na zaštitu na radu, a izdata su na licu mjesta pri pregledu radova.

Član 38. (Dozvole)

- (1) Za izvođenje rudarskih radova iz člana 7. ovog zakona, koji se odnose neposredno na eksploataciju mineralnih sirovina potrebno je od Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo pribaviti sljedeće dozvole:
- a) dozvola za eksploataciju;
 - b) dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije;
 - c) dozvola za izvođenje radova prema rudarskom projektu;
 - d) dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija - upotrebna dozvola;
 - e) privremena dozvola za izvođenje radova i
 - f) konačna dozvola za izvođenje radova.
- (2) Dozvole iz stava (1) ovog člana tač. a), b), c), d), e) i f) za mineralne sirovine iz člana 6. stav (1) tač. a), b), c) i d) ovog zakona izdaje Federalno ministarstvo.
- (3) Dozvole iz stava (1) ovog člana tač. a), b), c), d), e) i f) za mineralne sirovine iz člana 6. stav (1) tač. e), f) i g) ovog zakona izdaje kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.
- (4) Dozvole iz stava (3) ovog člana za mineralne sirovine čije se eksploataciono polje proteže na više kantona izdaje Federalno ministarstvo.
- (5) Federalno ministarstvo izdaje dozvolu za vršenje periodičnih pregleda sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu u rudarstvu, periodične preglede ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama u rudarstvu i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu.
- (6) Dozvole iz stava (1) ovoga člana izdaju se rješenjem koje je konačno u upravnom postupku.

Član 39. (Dozvola za eksploataciju)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju privredno društvo dužno je priložiti:
- a) ugovor o koncesiji;

- b) dokumentaciju o izvršenim istražnim radovima, ležištu mineralnih sirovina, utvrđenim količinama i kvalitetu mineralnih sirovina (rješenje o potvrđenim rezervama i kvalitetu mineralne sirovine);
 - c) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
 - d) situacioni plan - kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi u prirodi mogu odrediti granice rudničkog prostora, sa javnim saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru, sa opisom granica eksploatacionog polja, uz naznaku općine na čijem se području eksploataciono polje nalazi;
 - e) dokaze o tehničkoj opremljenosti privrednog društva ili izvođača rudarskih radova, kao i stručnoj osposobljenosti radnika za eksploataciju mineralnih sirovina i
 - f) rješenje da ne postoji potreba provođenja procjene utjecaja na okoliš putem izrade studije utjecaja na okoliš ili pravomoćno rješenje o odobrenju studije utjecaja na okoliš i/ili pravomoćnu okolinsku dozvolu i urbanističku saglasnost.
- (2) Dozvola za eksploataciju sadrži podatke o:
- a) vrsti mineralne sirovine ili mineralnih sirovina koje su predmet eksploatacije;
 - b) načinu eksploatacije (podzemna, površinska i kombinirana);
 - c) položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja;
 - d) roku u kojem se moraju izvršiti pripremni radovi uključujući i izradu rudarskog projekta i dobiti dozvola za izvođenje radova na eksploataciji mineralne sirovine;
 - e) roku važnosti dozvole, u skladu sa važećim zakonskim propisima koji uređuju oblast koncesija, te zaključenim ugovorom o koncesiji;
 - f) obavezi provođenja ugovora o koncesiji i
 - g) obavezi sanacije i rekultivacije područja degradiranog eksploatacijom mineralnih sirovina.

Član 40. **(Ukidanje dozvole za eksploataciju)**

- (1) Nadležno ministarstvo za rudarstvo rješenjem će ukinuti dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina ako:
- a) privredno društvo kome je izdata dozvola ne počne sa eksploatacijom u roku navedenom u dozvoli;
 - b) privredno društvo ne pribavi dozvolu za izvođenje radova prema rudarskom projektu u propisanom roku;
 - c) rudarskim radovima se ugrožava život i zdravlje radnika i drugih građana i imovine, a druge mjere utvrđene ovim zakonom i drugim propisima nisu dovoljne da se to spriječi;
 - d) ugrožava se okoliš i ne vrši rekultivacija prostora degradiranog rudarskim radovima prema odobrenom projektu ili izvode rudarski radovi koji nisu u skladu sa dozvolom za izvođenje rudarskih radova;
 - e) prestane da važi ili je iz bilo kojeg razloga raskinut ugovor o koncesiji.
- (2) Rešenje iz stava (1) ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 41.
(Prestanak važenja dozvole za eksploataciju)

- (1) Dozvola za eksploataciju prestaje važiti:
 - a) prestankom rada privrednog društva;
 - b) kada je iscrpljena mineralna sirovina na prostoru eksploatacionog polja;
 - c) kada privredno društvo odustane od izdate dozvole za eksploataciju na cijelom eksploatacionom polju ili na dijelu eksploatacionog polja;
 - d) istekom ugovora o koncesiji;
 - e) potpunom i trajnom obustavom eksploatacije na eksploatacionom polju.
- (2) O prestanku važenja dozvole za eksploataciju nadležno ministarstvo donosi rješenje koje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 42.
(Zahtjev za produženje dozvole za eksploataciju)

- (1) Uz zahtjev za produženje dozvole privredno društvo dužno je priložiti:
 - a) važeću dozvolu;
 - b) potvrdu o priznatim rezervama mineralne sirovine (rješenje o potvrđenim rezervama i kvalitetu mineralne sirovine);
 - c) situacioni plan – kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi mogu odrediti granice rudničkog prostora sa javnim saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru;
 - d) ugovor o koncesiji;
 - e) okolinsku dozvolu.
- (2) Zahtjev za produženje dozvole za eksploataciju podnosi se najkasnije devedeset dana prije isteka roka važnosti dozvole.

Član 43.
(Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije privredno društvo dužno je priložiti:
 - a) ugovor o koncesiji;
 - b) revidovan rudarski projekt za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta;
 - c) urbanističku saglasnost;
 - d) okolinsku dozvolu;
 - e) obrazloženje potpune i trajne obustave eksploatacije i odluku privrednog društva o potpunoj i trajnoj obustavi eksploatacije;
 - f) potvrdu o revidovanim preostalim rezervama mineralne sirovine;
 - g) situacionu kartu sa ažurnim stanjem izvedenih radova do vremena obustave sa ucrtanim eksploatacionim poljem i označenim prijelomnim tačkama i označenim koordinatama;
 - h) dokaz da su osigurana finansijska sredstva za konačnu sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju degradiranih površina nastalih usljed rudarskih radova.

- (2) Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije sadrži podatke o:
- a) postojanju ugovora o koncesiji;
 - b) vrsti mineralne sirovine koja je predmet obustave eksploatacije sa količinama preostalih rezervi;
 - c) obavezi privrednog društva o trajnom čuvanju tehničke dokumentacije koja se odnosi na eksploataciju mineralne sirovine ako se zatvara samo dio eksploatacionog polja;
 - d) obavezi privrednog društva o provođenju mjera sigurnosti kojima će se trajno isključiti mogućnost nastajanja opasnosti po ljude i imovinu;
 - e) obavezi privrednog društva pri zatvaranju rudnika, tehničkoj i biološkoj rekultivaciji zemljišta u skladu sa projektom iz stava (1) tačka b) ovog člana;
 - f) položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja i označenim prijelomnim tačkama i pripadajućim koordinatama.

Član 44.

(Dozvola za izvođenje radova i gradnju objekata prema rudarskom projektu)

- (1) Dozvolom za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja prema rudarskom projektu odobrava se izvođenje radova, gradnja rudarskih objekata i postrojenja iz čl. 7. i 8. ovog zakona.
- (2) Uz zahtjev za dobivanje dozvole iz stava (1) ovog člana privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora priložiti:
- a) ugovor o koncesiji;
 - b) revidovan rudarski projekt u dva primjerka;
 - c) dokaz o ispunjavanju uslova za izvođenje rudarskih radova iz člana 16. stav (1) ovog zakona;
 - d) dozvolu za eksploataciju određene mineralne sirovine;
 - e) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
 - f) okolinsku dozvolu i urbanističku saglasnost;
 - g) izvještaj revidentu o reviziji projekta i
 - h) vodnu saglasnost.
- (3) Dozvola za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja prema rudarskom projektu sadrži:
- a) naziv privrednog društva ili izvođača rudarskih radova kojem je izdata dozvola za izvođenje radova;
 - b) naziv projekta prema kojem se odobrava izvođenje radova i gradnja objekata i postrojenja;
 - c) konstataciju da se projekt ovjerava u dva primjerka;
 - d) nalog podnosiocu zahtjeva da je jedan primjerak ovjerenog projekta dužan čuvati kao akt od trajne vrijednosti;
 - e) nazive bitnih dokumenata priloženih uz zahtjev za dozvolu i to:
 - 1) dokaz o pravu svojine ili pravu korištenja, zakupa i/ili saglasnosti, odnosno pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina, a za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina samo za zemljište za izgradnju nadzemnih rudarskih objekata i rudničke infrastrukture;
 - 2) urbanističku saglasnost;

- 3) revizioni izvještaj sa mišljenjem da se može izdati dozvola.
- (4) U postupku izdavanja dozvole za izvođenje radova, gradnju objekata i postrojenja nadležni organ uprave utvrđuje:
- a) gdje je projekt izrađen;
 - b) ko je rukovodio izradom projekta;
 - c) gdje je izvršena revizija projekta i
 - d) ko je revident.
- (5) Dozvolu za izvođenje radova po projektima iz čl. 70., 71., 72. i 74. ovog zakona daje Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo u skladu sa nadležnostima iz člana 6. Zakona.
- (6) Za izvođenje radova po rudarskom projektu izvan eksploatacionog polja Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo u skladu sa nadležnostima iz člana 6. Zakona izdaje saglasnost.

Član 45.

(Privremena dozvola za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Za uvođenje nove otkopne metode u eksploataciji mineralnih sirovina (podzemna i bušotinska eksploatacija), Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo može izdati privremenu dozvolu za izvođenje rudarskih radova u trajanju od najduže dvije godine.
- (2) Privremena dozvola izdaje se i u slučajevima kada je zbog uvođenja nove tehnologije i postrojenja predviđen probni rad.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz st. (1) i (2) ovog člana privredno društvo mora priložiti sljedeće:
- a) revidovani rudarski projekt u dva primjerka i
 - b) izvještaj revidenta o reviziji projekta.
- (4) Privremena dozvola iz stava (1) ovog člana može se izdati izuzetno i na vrijeme duže od dvije godine u ovisnosti od specifičnosti metode i potrebnog vremena za dokazivanje opravdanosti uvođenja nove otkopne metode.

Član 46.

(Konačna dozvola za izvođenje rudarskih radova)

- (1) Konačnu dozvolu kojom se određuju zaštitne mjere kod upotrebe otkopne metode, tehnologije ili postrojenja iz člana 45. ovog zakona, privrednom društvu izdaje Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo poslije predočenja dokaza o ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja.
- (2) Rješenje kojim se izdaje konačna dozvola između ostalog sadrži:
- a) naziv privrednog društva kojem se izdaje konačna dozvola za izvođenje rudarskih radova;
 - b) vrsta mineralne sirovine koja je predmet eksploatacije novom otkopnom metodom;
 - c) naziv nove otkopne metode;
 - d) mjere sigurnosti i zaštite na radu koje je potrebno provoditi i
 - e) rok važnosti konačne dozvole za izvođenje rudarskih radova.
- (3) Postupak ispitivanja ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja propisuje federalni ministar.

Član 47.
(Početak izvođenja rudarskih radova)

- (1) Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova kojem je izdata dozvola iz člana 38. stav (1) tačka c. ovog zakona ili saglasnost iz člana 44. stav (6) ovog zakona mora, najkasnije 15 dana prije početka izvođenja rudarskih radova, nadležnoj rudarskoj inspekciji prijaviti početak izvođenja rudarskih radova i lica koja će obavljati poslove tehničkog i glavnog tehničkog rukovođenja rudarskim radovima, kao i lica koja će obavljati poslove tehničkog nadzora i neposredne kontrole provođenja mjera zaštite na radu, ako se rudarskim radovima grade objekti.
- (2) Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora rudarskoj inspekciji prijaviti prestanak rudarskih radova, ako prijavom početka radova nije određen rok trajanja i okončanja radova.

Član 48.
(Dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija)

- (1) Upotreba rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na osnovu odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta dozvoljena je na osnovu dozvole za njihovu upotrebu.
- (2) Dozvolu za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija iz člana 38. stav (1) tačka d) ovog zakona na prijedlog stručne komisije nakon obavljenog tehničkog pregleda izdaje organ uprave koji je izdao dozvolu za izvođenje radova po rudarskom projektu.
- (3) Tehničkim pregledom utvrđuje se da li su rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije izgrađeni prema odobrenom rudarskom projektu, da li su usklađeni sa propisima, mjerama i normativima zaštite na radu i obaveznim standardima, da li su tehnički ispravni i da li se njihovim stavljanjem u funkciju ugrožava okoliš, život i zdravlje radnika i građana.
- (4) Tehnički pregled rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na osnovu odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta vrši i odobrava upotrebu Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo putem stručne komisije.
- (5) Stručna komisija sastavljena je od predstavnika Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za rudarstvo i stručnih lica iz privrednih društava iz oblasti rudarstva koja ispunjavaju uslove iz člana 79. ovog zakona.
- (6) U radu stručne komisije iz stava (5) ovog člana kao članovi učestvuju i predstavnici organa koji je izdao urbanističku saglasnost i okolinsku dozvolu za rudarske objekte, postrojenja, uređaje i instalacije izgrađene po glavnom rudarskom projektu.
- (7) Predsjedniku i članovima stručne komisije iz stava (5) i (6) ovog člana pripada naknada u skladu sa provedbenim propisom iz stava (15) ovog člana.
- (8) Radu stručne komisije za tehnički pregled može da prisustvuje predstavnik nadležne rudarske inspekcije.
- (9) Troškove tehničkog pregleda snosi privredno društvo.
- (10) Na ime troškova tehničkog pregleda privredno društvo plaća taksu na račun budžeta onog nivoa vlasti čiji organ provodi postupak.
- (11) Rudarski objekti i postrojenja izgrađeni na osnovu odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta mogu se pustiti u probni rad najduže do šest mjeseci poslije izvršenog tehničkog pregleda od stručne komisije, koju je formiralo

privredno društvo sa zadatkom da utvrdi da li su izvedeni radovi u skladu sa rješenjima datim u rudarskom projektu. O puštanju u probni rad rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija privredno društvo pisano obavještava Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

- (12) Vršenje tehničkog pregleda pokreće se zahtjevom privrednog društva.
- (13) Uz zahtjev za tehnički pregled za dobijanje dozvole za upotrebu rudarskih objekata i postrojenja, uređaja i instalacija privredno društvo prilaže:
 - a) dokaz o ispunjavanju uslova za obavljanje rudarske djelatnosti iz člana 16. stav (2) ovog zakona;
 - b) spisak rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija koji su predmet tehničkog pregleda;
 - c) spisak projekata prema kojima su izgrađeni rudarski objekti, postrojenja i uređaji uz navođenje broja dozvole pod kojim su odobreni;
 - d) spisak kadrova;
 - e) spisak isprava o izvršenim periodičnim pregledima sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodičnim pregledima i ispitivanjima fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama i
 - f) vodnu dozvolu.
- (14) Dozvola za upotrebu rudarskog objekta i postrojenja sadrži:
 - a) naziv privrednog društva kojem se izdaje dozvola;
 - b) naziv mjesta izgrađenog rudarskog objekta i postrojenja;
 - c) nazive rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija sa tehničkim karakteristikama;
 - d) obaveze privrednog društva da sve izmjene u projektnoj dokumentaciji nastale u toku izgradnje rudarskog objekta mora unijeti u odobrenu projektnu dokumentaciju i čuvati svo vrijeme dok rudarski objekat traje i
 - e) konstataciju da:
 - rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije su izgrađeni u skladu sa odobrenim rudarskim projektom;
 - privredno društvo je uvažilo uslove date u dozvoli za izvođenje radova;
 - privredno društvo je uvažilo uslove navedene u urbanističkoj saglasnosti i rješenju da ne postoji potreba provođenja procjene uticaja na okoliš putem izrade studije ili rješenja o odobrenju studije utjecaja na okoliš i/ili okolinskoj dozvoli.
- (15) Način imenovanja članova stručne komisije, obavljanje tehničkog pregleda, sadržaj zapisnika o izvršenom tehničkom pregledu te naknadu za rad osobama iz stava (5), (6) i (7) ovog člana uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Član 49.

(Dozvola za obavljanje periodičnih pregleda u oblasti rudarstva)

- (1) Periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu u rudarstvu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama u rudarstvu i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu mogu obavljati pravna lica koja pored uslova propisanih ovim zakonom, imaju kadrove sa odgovarajućom visokom školskom spremom, položenim stručnim ispitom i radnim iskustvom u struci u rudarstvu od najmanje pet godina, tehničku opremu i laboratorije.

- (2) Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje periodičnih pregleda podnosi se Federalnom ministarstvu.
- (3) Podnosilac zahtjeva uz zahtjev je dužan priložiti:
 - a) rješenje o registraciji djelatnosti kod nadležnog suda,
 - b) spisak kadrova sa odgovarajućim uslovima u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i položenog stručnog ispita,
 - c) spisak tehničke opreme,
 - d) spisak opreme i instrumenata koji podliježu umjeravanju, kao i dokaze da je umjeravanje izvršeno,
 - e) spisak laboratorija i radnog prostora potrebnog za poslove navedene u zahtjevu,
 - f) izvod iz opštih akata privrednog društva kojima su uređeni poslovi vršenja periodičnih pregleda i Metodologiju obavljanja periodičnih pregleda.
- (4) Prije izdavanja dozvole za vršenje periodičnih pregleda sredstava i opreme lične zaštite pri radu u rudarstvu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama u rudarstvu i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu vrši se uviđaj na licu mjesta putem stručne komisije.
- (5) Troškove uviđaja snosi privredno društvo.
- (6) Na ime troškova izdavanja dozvole za obavljanje periodičnih pregleda privredno društvo plaća taksu na račun budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.
- (7) Dozvola za vršenje periodičnih pregleda sredstava i opreme lične zaštite pri radu, periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu sadrži:
 - a) popis poslova periodičnih pregleda za koje se izdaje dozvola,
 - b) nosioce poslova iz stava (3) tačke b) ovog člana, koji moraju ispunjavati uslove propisane članom 79.,
 - c) uslove koje moraju zadovoljiti oprema i instrumenti u skladu sa Zakonom o mjeriteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/05),
 - d) odgovarajući prostor.
- (8) Rješenje kojim se izdaje dozvola za obavljanje periodičnih pregleda donosi Federalno ministarstvo, rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (9) Postupak utvrđivanja uslova, način imenovanja stručne komisije, sadržaj zapisnika i isprava te naknada članovima stručne komisije uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar uz saglasnost federalnog ministra rada i socijalne politike.
- (10) Predsjedniku i članovima stručne komisije iz stava (4) ovog člana pripada naknada u skladu sa provedbenim propisom iz stava (9) ovog člana.

DIO ČETVRTI - MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 50.

(Provođenje mjere zaštite na radu u rudarstvu)

- (1) Privredno društvo dužno je provoditi sve mjere zaštite, uključujući i mjere zaštite života i zdravlja radnika na radu, zaštite od požara, zaštite voda i zaštite okoliša,

- zaštite imovine i drugih lica (u daljem tekstu: mjere zaštite na radu) u skladu sa odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.
- (2) Direktor privrednog društva odgovoran je za organizovanje poslova zaštite na radu.
 - (3) Za neposredno provođenje mjera zaštite na radu i mjera zaštite od požara odgovoran je svaki radnik zaposlen u privrednom društvu, odnosno kod izvođača rudarskih radova u okviru djelokruga svog rada u skladu sa pravilnikom o mjerama zaštite na radu.
 - (4) Direktor privrednog društva dužan je povremeno, a najmanje dva puta godišnje razmatrati stanje zaštite na radu i rad poslova zaštite na radu.
 - (5) Korištenje jamskih prostorija u svrhe koje nisu odobrene za upotrebu rudarskim projektom, nije dopušteno.
 - (6) U pogledu mjera zaštite na radu, koje nisu uređene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, primjenjuju se propisi doneseni u oblasti standardizacije, zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite okoliša i zbrinjavanje otpada.
 - (7) Zadržavanje radnika u podzemnim rudarskim prostorijama poslije radnog vremena, dozvoljeno je samo radi obavljanja poslova tehničko - tehnološkog procesa odobrenog od strane tehničkog rukovodioca rudarskog objekta.
 - (8) Štrajk u objektima gdje se odvija tehnološki proces, a posebno u rudarskim objektima ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom, nije dopušten iz sigurnosnih razloga.
 - (9) U vrijeme štrajka, u objektima gdje se odvija tehnološki proces, a posebno u jamama sa pojavom metana i opasnom ugljenom prašinom obavezno se mora organizovati nadzor, odvodnjavanje, provjetravanje, održavanje prohodnosti puteva u objektima i održavanje uređaja, opreme i instalacija.

Član 51. **(Sigurnost i zdravlje radnika u rudarstvu)**

- (1) Radi očuvanja sigurnosti i zdravlja radnika privredno društvo dužno je da osigura:
 - a) da su rudarski objekti, postrojenja, uređaji i instalacije izgrađeni prema rudarskom projektu za koji je nadležni organ izdao dozvolu;
 - b) da su radna mjesta planirana, opremljena, stavljena u funkciju, korištena i održavana na takav način da radnici mogu izvršavati posao koji im je dodijeljen bez ugrožavanja svoje sigurnosti ili sigurnosti i zdravlja drugih radnika;
 - c) da se rad na radnim mjestima odvija pod nadzorom;
 - d) da se rad koji uključuje posebne opasnosti odvija na način i prema datim uputstvima za siguran rad i povjeren je isključivo stručnim licima;
 - e) da su sva uputstva (pismena i usmena) koja se odnose na sigurnost i zdravlje na radu razumljiva za sve radnike na koje se odnose;
 - f) svim radnicima lična zaštitna sredstva i opremu i odgovarajuća sredstva prve pomoći i njihovo korištenje, besplatno;
 - g) teorijsko i praktično osposobljavanje iz oblasti sigurnosti i zaštite na radu kod zasnivanja radnog odnosa, premještanja na druge poslove, prilikom uvođenja novih tehnologija ili novih sredstava za rad kao kod promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera sigurnosti;
 - h) organizovanje poslova zaštite na radu vodeći računa o tehničko-tehnološkom procesu rada, broju radnika i organizacijskih jedinica, opasnostima i rizicima;

- i) organizovanje poslova protivpožarne zaštite, zdravstvene zaštite i službe spašavanja i njihovo opremanje odgovarajućom opremom i sredstvima;
 - j) periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme i sredstava lične zaštite, kao i preventivne i periodične preglede ispitivanja uslova radne sredine, odnosno fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti (osim jonizirajućeg zračenja), mikroklimе, elektroinstalacija i gromobranskih instalacija u rudarskim objektima.
- (2) Privredno društvo dužno je donijeti interne akte kojim se uređuje zaštita zdravlja radnika, zaštita od požara i zaštita na radu radnika iz stava (1) ovog člana i akt o ličnim zaštitnim sredstvima za svako radno mjesto.
- (3) Poslovi iz stava (1) tačka j) ovog člana uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar.

Član 52. (Procjena rizika)

- (1) Privredno društvo (poslodavac) dužno je donijeti akt o procjeni rizika za sva radna mjesta.
- (2) Aktom o procjeni rizika iz stava (1) ovog člana procjenjuje se: organizacija rada, radni procesi, zahtjevi rada, sredstva rada, sirovine i materijali koji se koriste u tehnološkom i radnom procesu, sredstva i oprema za ličnu zaštitu kao i drugi faktori koji mogu da izazovu rizik od povreda na radu, profesionalnog oboljenja ili bolesti u vezi sa radom na radnom mjestu, kao i način i mjere za njihovo eliminisanje, kontrolisanje, te minimiziranje rizika sredstvima koja uključuju ugradnju sigurnosnih radnih sistema.
- (3) Akt o procjeni rizika donosi se prije nego se počne sa radom i mijenja se u ovisnosti od nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada.
- (4) Način i postupak procjene rizika te sadržaj akta o procjeni rizika uređuje se sa propisima iz oblasti zaštite na radu.

Član 53. (Poduzimanje mjera za zaštitu života građana i osiguranje imovine)

- (1) Pri izvođenju rudarskih radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je poduzeti mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana kao i osiguranje imovine prema važećim propisima.
- (2) Vlasnici i korisnici zemljišta i objekata na eksploatacionom polju kao i ostali građani pri kretanju ili radu dužni su se pridržavati mjera zaštite koje je propisalo privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova.

Član 54. (Upoznavanje sa propisima)

- (1) Svaki radnik koji zasnuje radni odnos u privrednom društvu mora se prije raspoređivanja na poslove, odnosno zadatke upoznati sa poslom koji će obavljati, propisima i mjerama zaštite na radu i mjerama zaštite od požara, sa opasnostima koje mogu nastati u poslu, kao i sa organizovanjem i provođenjem poslova zaštite na radu u privrednom društvu.

- (2) Radnik ima pravo zahtijevati od lica zaduženog za upoznavanje sa propisima da se što potpunije upozna sa opasnostima posla, pravima odnosno dužnostima u vezi sa zaštitom na radu i uslovima rada.

Član 55. (Uvođenje u posao)

- (1) Svaki radnik koji se prvi put raspoređuje na rudarske poslove mora se najmanje 15 dana u smjeni u kojoj je raspoređen uvoditi u posao pod neposrednim nadzorom instruktora kojeg odredi ovlašteno odgovorno lice u privrednom društvu i u tom periodu radnik ne može biti raspoređen na stalne poslove i zadatke.
- (2) Radnik koji se raspoređuje na druge poslove i zadatke mora se prije otpočinjanja rada upoznati sa radom, propisima, mjerama zaštite na radu i opasnostima koje mogu nastati na tim poslovima i zadacima.
- (3) Radnik je dužan u toku rada stalno nadopunjavati i usavršavati svoja znanja iz oblasti zaštite na radu i zaštite od požara.
- (4) Uvođenje radnika u rudarski posao mora biti uređeno internim aktom privrednog društva.

Član 56. (Poznavanje propisa iz oblasti zaštite na radu u rudarstvu)

- (1) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je donijeti posebne programe za sticanje znanja iz oblasti zaštite na radu i zaštite od požara prema vrsti poslova i stručnosti radnika.
- (2) Privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova dužan je organizovati upoznavanje svih radnika sa propisima i mjerama zaštite na radu, kao i mjerama provođenja plana odbrane i akcija spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa.
- (3) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je putem stručne komisije najmanje jedanput godišnje izvršiti provjeru znanja o poznavanju propisa o tehničkim mjerama i o zaštiti na radu, kao i plana odbrane i akcije spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa, nadzornog i tehničkog osoblja, palioca mina, visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika čiji je rad neposredno vezan uz rudarske radove.
- (4) Privredno društvo dužno je o provedenoj obuci i provjeri znanja voditi evidenciju u skladu sa internim aktom.
- (5) druge obaveze u skladu sa posebnim propisima iz oblasti zaštite na radu.

Član 57. (Sankcije za nepoznavanje propisa)

- (1) Radnici koji ne pokažu zadovoljavajuće poznavanje propisa o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu, a naročito o provođenju plana odbrane i akcije spašavanja ne mogu obavljati poslove dok se ponovnom provjerom ne utvrdi da su ovladali tim znanjima.
- (2) Ukoliko se ponovnom provjerom utvrdi nezadovoljavajuće poznavanje propisa, poslodavac je dužan radnika rasporediti na druge odgovarajuće poslove, a ako takvih poslova nema riješit će njegov radno - pravni status na način propisan Zakonom o radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/16, 89/18, 44/22 i 39/24).

- (3) Ukoliko se radnik ne odazove na provjeru poznavanja propisa na dva uzastopna termina u toku jedne kalendarske godine, a za to nema opravdane razloge, poslodavac je dužan postupiti kao u stavu (2).

Član 58.
(Privremeno udaljavanje radnika sa posla)

- (1) Direktor privrednog društva i druga odgovorna lica za izvođenje radova određena pravilnikom o mjerama zaštite na radu, kao i radnik poslova zaštite na radu imaju pravo privremeno udaljiti sa posla radnika koji je izvršio povredu neke od propisanih mjera kojima se ugrožava lična i kolektivna sigurnost.
- (2) Pravilnikom o mjerama zaštite na radu privrednog društva odredit će se koje su to povrede mjera zaštite na radu zbog kojih se može postupiti po odredbi iz stava (1) ovog člana.
- (3) Radnici i odgovorna lica dužni su da poštuju utvrđene mjere sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i vode brigu za svoju sigurnost i zdravlje, te sigurnost i zdravlje drugih lica koja mogu biti ugrožena njihovim postupcima i/ili propustima u radu.
- (4) Radnici i odgovorne osobe koje se ne pridržavaju utvrđenih mjera sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, protivpožarne zaštite i drugih mjera utvrđenih ovim zakonom čine težu povredu radne obveze.

Član 59.
(Zabrana unošenja)

- (1) U rudarske podzemne prostorije i ostale rudarske objekte u kojima se pojavljuje metan i drugi zapaljivi gasovi ili opasna ugljena prašina, zabranjeno je unošenje lakozapaljivih materija, pribora za pušenje ili drugih sredstava koja mogu izazvati požar, upalu ili eksploziju.
- (2) Ova zabrana mora biti označena znacima upozorenja na vidnim mjestima rudarskog objekta.
- (3) U podzemnim rudarskim objektima i ostalim rudarskim objektima mogu se koristiti aparati za zavarivanje, uređaji za sječenje, lemljenje, brušenje itd. na način i pod uslovima utvrđenim posebnim propisom.

DIO PETI - PRIVREMENA, POTPUNA I TRAJNA OBUSTAVA RUDARSKIH RADOVA

Član 60.
(Privremena obustava)

- (1) Privremenu obustavu rudarskih radova koja je iznenada nastupila na eksploataciji mineralnih sirovina zbog rudarskih ili privrednih razloga, privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužno je prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji u roku od 24 sata nakon obustave radova, a o ponovnom početku rudarskih radova mora pisanim putem obavijestiti navedene organe najmanje osam dana prije početka izvođenja radova.
- (2) Pojavu opasnosti po živote i zdravlje radnika privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora odmah prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji.

- (3) Privremenu planiranu obustavu radova privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužno je prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji najmanje osam dana prije obustave radova. Postupak je isti kod ponovnog početka radova.
- (4) Ako obustava radova iz st. (1) i (3) ovog člana traje duže od 30 dana, privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužan je:
 - a) izvršiti mjerenja stanja i dopuniti rudarske planove – karte;
 - b) sačiniti zapisnik sa obrazloženjem o uzrocima obustave radova i opasnostima koje su uzrokovale obustavu;
 - c) pripremiti plan mjera i aktivnosti radi sprečavanja nastajanja opasnosti koje se mogu pojaviti kod ponovnog otpočinjanja radova.
- (5) Za vrijeme privremene obustave izvođenja radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužno je osigurati redovno održavanje svih rudarskih prostorija i objekata, spriječiti nastajanje šteta i osigurati kretanje radnika bez opasnosti po njihov život i zdravlje.
- (6) Prije puštanja u rad privremeno obustavljenih rudarskih radova privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužan je putem komisije u kojoj je obavezno prisutan i nadležni rudarski inspektor osim u slučaju kada privremeni prekid traje manje od 30 dana, izvršiti pregled i utvrditi da li su osigurani sigurni uslovi za nastavak radova.
- (7) Privremeni prekid rudarskih radova je prekid koji traje više od 30 dana i ne duže od jedne godine, osim više sile.
- (8) Ako privremeni prekid zbog više sile traje duže od jedne godine, privredno društvo dužno je donijeti procjenu o mogućem trajanju prekida i o tome ponovo pisano izvijestiti Federalno ministarstvo i nadležnu rudarsku inspekciju. Prije ponovnog ulaska u rudarske objekte i nastavka obustavljenih rudarskih radova privredno društvo dužno je sačiniti Plan sanacije rudarskih objekata.

Član 61.

(Potpuna i trajna obustava rudarskih radova)

- (1) U slučaju da privredno društvo iz bilo kojeg razloga odluči potpuno i trajno obustaviti izvođenje rudarskih radova na eksploataciji mineralnih sirovina na svim objektima ili na samo jednom objektu na kojem se izvođe rudarski radovi, mora pri tome poštovati odredbe ovog zakona.
- (2) Potpunu ili trajnu obustavu izvođenja rudarskih radova eksploatacije mineralnih sirovina, privredno društvo mora prijaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo i nadležnoj rudarskoj inspekciji u roku od 15 dana prije početka obustave radova.
- (3) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo može imenovati stručnu komisiju koja će na licu mjesta provjeriti razloge obustave radova. Privredno društvo mora stručnoj komisiji predložiti dokumentaciju na osnovu koje je izvodilo rudarske radove na eksploataciji mineralnih sirovina i donijelo odluku o potpunoj i trajnoj obustavi izvođenja radova, kao i revidovan rudarski projekat za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta na kojem prestaje eksploatacija.
- (4) U sastav stručne komisije iz stava (3) ovog člana pored predstavnika Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo imenuju se i predstavnici Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Federalnog

ministarstva okoliša i turizma, odnosno kantonalnih ministarstava nadležnih za prostorno uređenje i okoliš.

- (5) Poslije izvršenog pregleda stručna komisija sačinjava zapisnik sa prijedlozima daljnjih mjera i dostavlja ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo. Zapisnik predstavlja stručnu podlogu za izdavanje dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije iz člana 43. ovog zakona.

Član 62.

(Sanacija i rekultivacija posljedica rudarskih radova na okoliš)

- (1) Poslije dobijanja dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije mineralne sirovine iz člana 43. ovog zakona, privredno društvo mora izvršiti konačnu sanaciju i rekultivaciju zemljišta i otkloniti posljedice nastale pri izvođenju rudarskih radova na okoliš, odnosno degradirano zemljište privesti prvobitnoj ili drugoj namjeni, a na osnovu rudarskog projekta za potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta.
- (2) Privredno društvo dužno je, prema projektu izvođenja rudarskih radova, u kontinuitetu vršiti sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju degradiranog zemljišta nastalog u toku izvođenja rudarskih radova.
- (3) Prije obavljanja konačne sanacije i rekultivacije degradiranog zemljišta privredno društvo dužno je provesti mjere osiguranja kako bi se trajno isključile opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine i mogući uzročnici zagađenja okoliša, odnosno štete na objektima i okolišu.
- (4) O izvršenim radnjama iz st. (1), (2) i (3) ovog člana privredno društvo dužno je obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo, nadležnu rudarsku inspekciju i federalnu odnosno kantonalnu inspekciju za okoliš.
- (5) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo na osnovu obavještenja iz stava (4) ovog člana izvršit će tehnički pregled kojim će se utvrditi da li je konačna sanacija i rekultivacija degradiranog zemljišta izvedena u skladu sa rudarskim projektom i da li su provedene mjere iz stava (3) ovog člana dovoljne.
- (6) Ako Stručna komisija tokom tehničkog pregleda utvrdi nedostatke navest će ih u zapisniku i odrediti rok u kojem privredno društvo mora otkloniti te nedostatke.
- (7) Privredno društvo mora do isteka roka iz stava (6) ovog člana obavijestiti Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo da li su otklonili utvrđene nedostatke i dostaviti dokaz o tome. Po prijemu obavijesti o otklonjenim nedostacima može se izvršiti ponovni tehnički pregled, koji može obaviti pojedinačni član stručne komisije i utvrditi da li su nedostaci otklonjeni i o tome sačiniti zapisnik i dostaviti ga Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo.
- (8) Nakon obavljenog tehničkog pregleda Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo donosi rješenje o prestanku prava i obaveza ili odbija donijeti rješenje o prestanku prava i obaveza ako utvrdi da konačna sanacija i rekultivacija degradiranog zemljišta ima takve nedostatke koji predstavljaju opasnost za zdravlje i život ljudi, objekte i okoliš.
- (9) Privredno društvo kojem je odbijen zahtjev za izdavanje rješenja o prestanku prava i obaveza ponovni zahtjev može podnijeti nakon otklonjenih nedostataka utvrđenih tehničkim pregledom.

- (10) U obavljanju tehničkog pregleda iz stava (5) ovog člana učestvuju i predstavnici Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo, nadležnih ministarstava za prostorno uređenje, okoliš i turizam i poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.
- (11) Troškove tehničkog pregleda snosi privredno društvo.
- (12) Na ime troškova izdavanja dozvole za obavljanje periodičnih pregleda privredno društvo plaća taksu na račun budžeta onog nivoa vlasti čiji organ provodi postupak.
- (13) Predsjedniku i članovima stručne komisije iz stava (5) i (10) ovog člana pripada naknada u skladu sa provedbenim propisom iz člana 48. stava (15).

Član 63. **(Prestanak prava i obaveza)**

- (1) Prestanak prava i obaveze privrednom društvu prestaju rješenjem o prestanku prava i obaveza.
- (2) Rješenje iz stava (1) ovog člana je uslov za brisanje privrednog društva iz katastra eksploatacionih polja. Zahtjev za brisanje iz katastra eksploatacionih polja privredno društvo podnosi Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.
- (3) Privredno društvo dužno je prije brisanja iz katastra eksploatacionih polja rudarske planove mjeračke knjige i drugu dokumentaciju o stanju rudarskih radova u vezi sa eksploatacijom predati u arhiv Federacije, odnosno arhive kantona, a potvrdu o predaji dokumentacije u nadležni arhiv privredno društvo mora dostaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo.
- (4) Od dana brisanja privrednog društva iz katastra eksploatacionih polja rudnik u kojem su izvođeni rudarski radovi prije brisanja smatrat će se zatvorenim.
- (5) Nakon brisanja privrednog društva iz katastra eksploatacionih polja prestaje nadležnost rudarskog inspektora za provođenje inspekcijskog nadzora na prostoru na kojem se nalazi zatvoreni rudnik.

Član 64. **(Otklanjanje posljedica rudarskih radova)**

Privredno društvo koje vrši eksploataciju mineralnih sirovina odnosno izvođač rudarskih radova dužno je nadoknaditi štetu koju uzrokuju provođenjem eksploatacije mineralnih sirovina ili izvođenjem rudarskih radova, osim ako se dokaže da je šteta nastala usljed više sile, radnjom oštećenika ili trećeg lica.

Član 65. **(Katastar eksploatacionih polja)**

- (1) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje je izdalo dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina dužno je voditi katastar odobrenih eksploatacionih polja.
- (2) Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo koje je izdalo dozvolu dužno je pored katastra iz stava (1) ovog člana voditi Zbirku isprava te popis privrednih društava kojima su izdate dozvole.

- (3) Federalni ministar donijet će propise o katastru odobrenih eksploatacionih polja te o načinu vođenja zbirke isprava i popisa privrednih društava kojima su izdate dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina.

DIO ŠESTI - TEHNIČKA DOKUMENTACIJA I PROJEKTOVANJE

Član 66. (Tehnička dokumentacija)

- (1) Tehnička dokumentacija u smislu ovog zakona je:
- a) rudarski projekti;
 - b) idejna rješenja rudarskih objekata;
 - c) rudarski planovi i karte;
 - d) dugoročni i godišnji programi eksploatacije mineralnih sirovina;
 - e) dokumentacija o rezervama i pojavama mineralnih sirovina;
 - f) dokumentacija o utjecaju rudarskih radova na okoliš;
 - g) dokumentacija o razvrstavanju rudnika i njihovih dijelova gdje se vrše rudarski radovi po stepenu opasnosti od metana i ugljene prašine i
 - h) dokumentacija postrojenja, opreme i uređaja.
- (2) Za izvođenje rudarskih radova koji nisu u neposrednoj vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina, dozvoljena je upotreba i tehničke dokumentacije koju propisuju zakoni iz oblasti građenja.

Član 67. (Usklađenost tehničke dokumentacije)

- (1) Tehnička dokumentacija iz člana 66. ovog zakona mora biti usklađena sa:
- a) odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih tehničkih propisa, propisa o zaštiti na radu i zaštiti zdravlja radnika na radu u rudarstvu, zahtjevima propisanim u urbanističkoj saglasnosti, vodnim aktima, kao i sa drugim propisima koji su u primjeni u oblasti eksploatacije mineralnih sirovina,
 - b) propisima o zaštiti okoliša i zaštiti od požara, ukoliko propisima iz tačke a) ovog člana nije drugačije određeno.
- (2) Tehnička dokumentacija iz stava (1) ovog člana treba biti usklađena sa savremenim dostignućima i metodama rudarske, geološke, geomehaničke i drugih tehničkih nauka.

Član 68. (Vrste rudarskih projekata)

- (1) Za izvođenje rudarskih radova i gradnju rudarskih objekata i ugradnju postrojenja izrađuju se projekti i to:
- a) idejni rudarski projekat;
 - b) glavni rudarski projekat;
 - c) dopunski rudarski projekat;
 - d) tehnički rudarski projekat;
 - e) pojednostavljeni rudarski projekat ;
 - f) rudarski projekat za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina.

- (2) Sadržaj, redoslijed izrade, sastavne dijelove i način izrade rudarskih projekata urediti provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 69.
(Idejni rudarski projekat)

Idejni rudarski projekat eksploatacije ležišta mineralnih sirovina sadrži prikaz uslova i idejno rješenje načina eksploatacije, pripreme mineralnih sirovina, plasmata mineralnih sirovina, radni vijek i godišnji kapacitet, analizu utjecaja na okoliš sa mjerama zaštite i sanacije okoliša, rekultivaciju, socijalni utjecaj rudarskih aktivnosti, tehno - ekonomsku ocjenu uključujući i broj potrebnih radnika.

Član 70.
(Glavni rudarski projekat)

- (1) Glavni rudarski projekat izrađuje se za nove jame, površinske kopove, postrojenja za pripremu i oplemenjivanje mineralnih sirovina, kao i eksploataciju tečnih i gasovitih ležišta te za izgradnju i korištenje podzemnih prostora koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina.
- (2) Projekti iz stava (1) ovog člana izrađuju se na osnovu bilansnih rezervi mineralnih sirovina A, B i C kategorije, sadržanih na prostoru koji je obuhvaćen projektom.
- (3) Dio bilansnih rezervi A + B mora biti najmanje 60% od čega rezerve kategorije A ne mogu biti manje od 10%.
- (4) Od ukupno utvrđenih bilansnih rezervi C1 kategorije kao podloga za projektovanje može se uzeti najviše 50%, pod uslovom da se kontinuirano naslanja na rezerve B kategorije ili kada njihov prostorni položaj omogućava otkopavanje istim zahvatom otvaranja.

Član 71.
(Dopunski rudarski projekat)

Dopunski rudarski projekat radi se kao dopuna glavnom rudarskom projektu za izvođenje rudarskih radova, gradnju objekata i postrojenja koji nisu obuhvaćeni glavnim rudarskim projektom u postojećim rudnicima, za rudarske radove na otvaranju i eksploataciji novih horizonata, revira, otkopnih polja ili dijela sloja i rudnih tijela, dijelova tečnih i gasovitih ležišta, za izradu magacina eksplozivnih sredstava, za uvođenje nove ili izmjenu postojeće otkopne metode, za dodatna rješenja u okviru rudničke sigurnosti i kolektivne zaštite, djelimičnu ili potpunu eksploataciju zaštitnih stubova, potpuno i trajno zatvaranje rudarskog objekta, tehničku i biološku rekultivaciju zemljišta na kojem je vršena eksploatacija i izvođeni drugi rudarski radovi.

Član 72.
(Tehnički rudarski projekat)

Tehnički rudarski projekat izrađuje se pojedinačno za objekte ili dijelove tehnološkog procesa, kao detaljna razrada revidovanih i usvojenih projektnih rješenja u skladu sa glavnim i dopunskim rudarskim projektom za tehnološke operacije izvođenja rudarskih radova: bušenja i miniranja, otkopavanja, transporta i deponiranja korisne mineralne sirovine; otkopavanja, transporta i odlaganja jalovine (otkrivke); transporta i odlaganja flotacijske jalovine; zaštite rudarskih objekata od dotoka površinskih i podzemnih voda;

pri rekonstrukciji ili unapređenju rudarskih objekata i rudničke infrastrukture i stacionarnih rudarskih objekata.

Član 73.
(Pojednostavljeni rudarski projekat)

- (1) Pojednostavljeni rudarski projekat izrađuje se za radove manjeg obima, jednostavnije i tipske objekte, postrojenja i uređaje iz čl. 7. i 8. ovog zakona kao i za nebitna odstupanja od glavnog, dopunskog odnosno tehničkog rudarskog projekta koji nemaju utjecaja na osnovna projektna rješenja, kao i za rudarske radove na eksploataciji manjih ležišta metalnih mineralnih sirovina, čija eksploatacija neće trajati duže od jedne godine, a koja se nalaze unutar odobrenog eksploatacionog polja.
- (2) Dozvolu za izvođenje rudarskih radova i upotrebu rudarskih objekata izgrađenih po pojednostavljenom rudarskom projektu izdaje glavni tehnički rukovodilac rudnika.

Član 74.
(Rudarski projekat za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina)

Rudarski projekat za istraživanje čvrstih mineralnih sirovina je projekat na osnovu kojeg se izvode rudarski radovi u okviru odobrenog projekta - programa geoloških istraživanja na istražnom prostoru ili eksploatacionom polju (izvan prostora obuhvaćenog glavnim ili dopunskim rudarskim projektom), u cilju uzimanja uzoraka za laboratorijska i tehnološka ispitivanja na licu mjesta ili u industrijskim uslovima i izvođenja rudarskih radova u okviru istraživanja ležišta na površini ili izvođenja podzemnih istražnih rudarskih radova

Član 75.
(Nostrifikacija projekata)

- (1) Utvrđivanje usklađenosti tehničke dokumentacije, izrađene prema inostranim propisima, sa ovim zakonom, posebnim zakonima, propisima i normativima donesenih na osnovu zakona, standardima i pravilima struke (u daljem tekstu: nostrifikacija) mora se obaviti za sve projekte.
- (2) Nostrifikaciju tehničke dokumentacije može obavljati privredno društvo – rudarski projektant koje ispunjava uslove iz člana 79. ovog zakona.
- (3) Privredno društvo – rudarski projektant iz stava (2) ovog člana dužan je izvršiti prijevod tehničke dokumentacije na jedan od službenih jezika u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (4) Postupak nostrifikacije tehničke dokumentacije vrši se u skladu sa provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 76.
(Ponovna eksploatacija)

U rudnicima, rudarskim objektima, jamama i površinskim kopovima u kojima je potpuno ili trajno obustavljena eksploatacija mineralnih sirovina može se ponovo pristupiti eksploataciji samo na osnovu novog glavnog rudarskog projekta za koji je dozvolu izdalo Federalno ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Član 77.
(Izrada elaborata i kategorizacija jama i jamskih prostorija)

- (1) Izrada elaborata za kategorizaciju jama i jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i opasne ugljene prašine vrši se u skladu sa čl. 78. i 79. ovog zakona.
- (2) Kategorizaciju jama i jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i opasne ugljene prašine vrši stručna komisija koju imenuje federalni ministar, sastavljenu od predstavnika Federalnog ministarstva i stručnih lica iz privrednih društava iz oblasti rudarstva koji ispunjavaju uslove iz člana 78. ovog zakona.
- (3) O izvršenoj kategorizaciji federalni ministar donosi rješenje koje je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Sadržaj elaborata, način i postupak kategorizacije ugljenih slojeva i jama i razvrstavanje jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana i klasifikacije i kategorizacije jame, odnosno jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od eksplozivne ugljene prašine, uslove koje moraju ispunjavati privredna društva za izradu elaborata u pogledu osposobljenosti i opremljenosti za potrebna ispitivanja, način imenovanja članova komisije i naknadu za rad članova komisije vrši se provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 78.
(Izrada rudarskih projekata)

- (1) Izradu rudarskih projekata može vršiti rudarski projektant registrovan za obavljanje tih poslova koji pored općih ispunjava i uslove da u radnom odnosu na neodređeno vrijeme ima najmanje tri radnika od čega najmanje jednog radnika one struke za koju se radi projekat (rudarska, elektrotehnička, geodetska, rudarsko - mjeračka, mašinska, geološka i građevinska).
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, izradu rudarskih projekata za rudarske objekte na površini i to: garderobe sa kupatilom, stanice za spašavanje, dispečerski centri, regulacija vodotoka, sonovode, objekte i instalacije za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda, sistem veza za specifične radove na izgradnji i sanaciji rudarskih objekata mogu raditi privredna društva koja ispunjavaju uslove za projektovanje, odnosno izradu investiciono - tehničke dokumentacije prema propisima iz oblasti građenja i za objekte i aktivnosti koje podliježu obavezi ishodovanja vodnih akata u skladu sa propisima iz oblasti voda.

Član 79.
(Osposobljenost lica za izradu rudarskih projekata)

- (1) U rudarskom projektantu iz člana 78. ovog zakona rudarski projekat može izrađivati projektant – diplomirani inženjer odnosno struke, koji ima položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine nakon položenog stručnog ispita u rudarskom projektantu na poslovima one vrste za koje se izrađuje projekat (rudarski, geološki, geodetski, rudarsko - mjerački, elektrotehnički, mašinski, građevinski i dr.).
- (2) Kada u izradi rudarskog projekta učestvuje više projektanata mora se odrediti glavni projektant.

- (3) Projektant je osoba rudarskog projektanta koja je odgovorna za izradu posebnog dijela projekta, za usklađenost nacрта, planova i projektnih rješenja, s tehničkim propisima i uslovima iz izdatih dozvola i saglasnosti nadležnih organa.
- (4) Glavni projektant je osoba rudarskog projektanta koja je odgovorna za osnovna tehnička rješenja - koncept i međusobnu usklađenost posebnih dijelova projekta.
- (5) Poslove iz stava (1) ovog člana ne može obavljati radnik organa uprave.
- (6) Projektantski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova može obavljati lice koje ispunjava uslove određene za projektanta.

Član 80. (Ovlaštena lica)

Ovlašteno lice privrednog društva mora uz rudarski projekat priložiti dokaz da projektant i glavni projektant rudarskog projekta ispunjavaju uslove iz člana 79. stav (1) ovog zakona.

Član 81. (Pisana izjava)

- (1) Projektant koji je izradio rudarski projekat ili dio rudarskog projekta i glavni projektant rudarskog projekta pisanom izjavom potvrđuju da su u projektu primijenjeni uslovi iz člana 67. ovog zakona.
- (2) Privredno društvo u kojem je izrađen projekat ili dio rudarskog projekta dužno je pisanu izjavu iz stava (1) ovog člana priložiti uz izrađeni rudarski projekat, odnosno dio rudarskog projekta kao poseban akt.
- (3) Za sva rješenja i kvalitet projekta odgovorno je privredno društvo u kojem je projekat izrađen, projektant i glavni projektant.

Član 82. (Revizija rudarskog projekta)

- (1) Rudarski projekti iz člana 68. ovog zakona podliježu reviziji u pogledu primjene odredbi čl. 67., 78. i 79. ovog zakona.
- (2) Za kvalitet revizije projekta odgovorni su privredno društvo u kojem je izvršena revizija glavni revident i revidenti koji su izvršili reviziju projekta.

Član 83. (Pravo revizije)

- (1) Reviziju rudarskog projekta vrši privredno društvo za svoje potrebe ili drugo privredno društvo koje je registrovano i ima odobrenje za obavljanje poslova revizije rudarskih projekata.
- (2) Revizija rudarskog projekta vrši se putem revidenta koji ima stručnu spremu i radno iskustvo iz člana 79. ovog zakona i zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa privrednim društvom u kojem se vrši revizija rudarskog projekta.
- (3) Za reviziju rudarskog projekta u čijoj izradi je sudjelovalo više projekatanta različitih struka i/ili specijalnosti moraju se odrediti revidenti odgovarajuće struke i glavni revident.

- (4) Reviziju rudarskog projekta ne može vršiti radnik organa uprave, lice koje je učestvovalo u izradi projekta, privredno društvo odnosno radnik u privrednom društvu u kojem je izrađen projekat.

Član 84.
(Zadatak revidenta)

- (1) Revident rudarskog projekta sačinjava izvještaj o izvršenoj reviziji kojim utvrđuje da li je rudarski projekat izrađen u skladu sa odredbama člana 67. ovog zakona.
- (2) Ako revident utvrdi da u rudarskom projektu postoje nedostaci, ukazat će na njih i zatražiti da se nedostaci otklone.
- (3) Revident je odgovoran za svoj dio revizije, da su planovi i projektna rješenja u projektu koji reviduje u skladu s tehničkim propisima i da izvođenjem radova po tom projektu neće biti ugrožena sigurnost i zdravlje na radu.
- (4) Glavni revident odgovoran je za uzajamnu usklađenost revidentskih izvještaja i kvalitetu obrade zajedničkog revidentskog izvještaja.
- (5) U izvještaju o izvršenoj reviziji rudarskog projekta jamske otkopne metode revident je dužan dati svoje mišljenje o mogućnosti primjene projektovane otkopne metode u predviđenom otkopnom polju i predložiti koja, odnosno kakva ispitivanja i praćenja rudarsko preduzeće je dužno izvršiti u cilju dobivanja parametara i podataka potrebnih za utvrđivanje uslova pod kojima će se projektovana metoda moći primjenjivati.

Član 85.
(Revizionu klauzula)

- (1) Privredno društvo u kojem je izvršena revizija rudarskog projekta dužno je na rudarskom projektu potvrditi da je izvršena revizija projekta i izdati pisani akt - revizionu klauzulu o izvršenoj reviziji rudarskog projekta.
- (2) Revizionom klauzulom iz stava (1) ovog člana potvrđuje se da je revidovani projekat izrađen u skladu sa odredbama člana 67. ovog zakona.
- (3) Revizionu klauzulu potpisom i pečatom ovjerava ovlašteno lice privrednog društva u kojem je izvršena revizija.
- (4) Uz revidovani projekat privredno društvo iz stava (1) ovog člana prilaže izvod o upisu u sudski registar, akt nadležnog organa o ispunjavanju uslova za obavljanje poslova revizije rudarskih projekata, dokaze da revidenti rudarskog projekta ispunjavaju uslove iz člana 79. ovog zakona i izvještaj revidenata o izvršenoj reviziji odnosno konačan izvještaj o izvršenoj reviziji projekta.
- (5) Revizionu klauzulu sa popisom svih revidenata za projekte iz člana 83. stav (3) ovog zakona potpisom i pečatom ovjerava ovlašteno lice privrednog društva u kojem je izvršena revizija, a potpisuje je i glavni revident.

Član 86.
(Izmjene u projektu za izvođenje radova)

- (1) Ako u toku realizacije glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od odobrenog projekta u pogledu općih tehničkih rješenja, radi se novi glavni rudarski projekat.

- (2) Ako u toku realizacije glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od tehničkih projekata pojedinih faza tehnološkog procesa koje ne utiču na opća tehnička rješenja iz glavnog rudarskog projekta, rade se novi tehnički projekti.
- (3) Novi projekti iz st. (1) i (2) ovog člana odobravaju se na način utvrđen u čl. 38. i 44. ovog zakona.
- (4) Manjim izmjenama u projektu za izvođenje radova smatraju se izmjene projekta tehničke i tehnološke prirode koje ne pogoršavaju uslove zaštite na radu.
- (5) Izvođenje radova iz stava (4) ovog člana počinje poslije dobijene pisane saglasnosti projektanta, uz saglasnost poslova zaštite na radu. U svim saglasnostima utvđuje se da se nisu pogoršali uslovi zaštite na radu određeni u rudarskom projektu.
- (6) Nužna odstupanja od odobrenih dopunskih rudarskih projekata u pogledu izvođenja i postavljanja postrojenja i instalacija kojima se bitno ne odstupa od osnovnih projektnih rješenja mogu se vršiti samo uz prethodnu saglasnost:
 - tehničkog rukovodioca izvođača rudarskih radova,
 - poslova zaštite na radu, i
 - projektanta rudarskog projekta ili rudarskog projektanta (ako su dostupni).
- (7) Za eksploataciju nafte, zemnog gasa, mineralnih, termalnih i radioaktivnih voda izvođač smije zbog geoloških prilika i oblika terena, bez saglasnosti Federalnog ministarstva, izmijeniti u okviru dozvole za ulazak u prostor lokaciju bušotina koja su predviđena u rudarskom projektu ali ne smije preći granicu odobrenog eksploatacionog polja.

DIO SEDMI - RUDARSKI PLANOV I RUDARSKA MJERENJA

Član 87. (Planovi i karte)

U cilju pravilnog i sigurnog izvođenja rudarskih radova i racionalne eksploatacije mineralnih sirovina, kao i sprečavanja materijalnih šteta, privredno društvo je na osnovu rudarskih mjerenja dužno izrađivati planove, odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na stare rudarske radove i na objekte i vode na površini.

Član 88. (Dostava i izrada planova i karata)

- (1) Kopije rudarskih planova i karata iz člana 87. ovog zakona moraju se dostaviti Federalnom ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo na njihov zahtjev.
- (2) Način i uslove za izvođenje rudarskih mjerenja, izradu rudarskih planova i karata, njihova razmjera, izbor sistema koordinata i vođenje rudarsko - mjeračke i druge dokumentacije koja se upotrebljava pri izradi rudarske tehničke dokumentacije, uređuje se provedbenim propisom koji donosi federalni ministar.

Član 89. (Obavezni planovi i karte)

- (1) Privredno društvo mora imati:
 - a) situacioni nacrt eksploatacionog polja;

- b) geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša, kao i karakteristične geološke profile;
 - c) plan rudnika sa ucrtanom površinskom situacijom i podzemnim prostorijama; odnosno površinskim kopovima sa podacima o slijeganju terena;
 - d) planove pojedinih jama, odnosno površinskih kopova;
 - e) otkopne i etažne planove svih jamskih i površinskih rudarskih radova pojedinih revira;
 - f) planove energetske mreže (električna mreža, komprimirani zrak i dr.), vodovodne mreže kao i jamskih postrojenja sa glavnim tehničkim podacima;
 - g) plan sistema veza, daljinskog nadzora i uzbunjivanja;
 - h) planove provjetravanja jama;
 - i) planove tektonike i
 - j) plan odbrane i spašavanja od skupnih opasnosti i udesa.
- (2) Za rudnike sa velikim pritokom vode i složenom tektonikom, federalni ministar može propisati i vođenje hidrogeoloških planova i karte tektonike. Vođenje hidrogeoloških planova obavezno je kod eksploatacije kamene soli.
- (3) Planovi iz stava (1) tač. d), e), f), g) i h) ovog člana moraju se dopunjavati svakog mjeseca u skladu sa napredovanjem rudarskih radova, a plan iz tačke j) svakom promjenom koja bitno utiče na pojedinačnu i kolektivnu sigurnost.
- (4) Ako se jamski radovi izvode u blizini starih radova ili napuštenih dijelova jame ili prema geološkim rasjedima dopunjavanje planova vrši se po potrebi u kraćim rokovima.
- (5) Dopunjavanje planova vrši se u kraćim rokovima i kada se podzemni radovi kreću u području jamskih požara i vodenih akumulacija kao i javnih objekata ili zaštićenih područja.
- (6) Izuzetno od odredbe stava (3) ovog člana, dopunjavanje planova za površinske kopove može se vršiti u roku od šest mjeseci uz saglasnost nadležnog ministarstva.

Član 90.

(Obavezni planovi i karte pri eksploataciji gasovitih i tekućih ležišta)

Privredno društvo za eksploataciju gasovitih i tekućih ležišta mora imati:

- a) situacioni nacrt eksploatacionog polja sa naznakom lokacija svih istražnih i eksploatacionih bušotina i ostalih uređaja;
- b) geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša i karakteristične geološke profile;
- c) karte o granicama rubne vode;
- d) podatke i izvještaje o bušenju i elektrokarotažnim mjerenjima, zacijevljenju, perforaciji, osvajanju i mjerenju dinamičkog i statičkog pritiska, gasnom faktoru i svim ostalim fizičko - hemijskim analizama kolektora i fluida;
- e) plan eksploatacionog polja sa podacima o slijeganju terena.